

Diari de les idees 46

En esta nueva edición del *Diari de les idees* destacamos los aspectos más relevantes de la política exterior norteamericana emprendida por la Administración Biden y de sus repercusiones en la lucha por la hegemonía con sus dos principales rivales: la China que celebra estas días el centenario de un Partido Comunista decidido a exportar no ya ideología sino métodos de control y estructura organizativa y una Rusia que acaba de hacer pública una nueva estrategia de seguridad nacional que acentúa la retórica anti-occidental y el tono beligerante hacia las democracias liberales. En clave interna catalana, interpela que a pesar de los indultos decretados por el gobierno de Pedro Sánchez y una suavización del discurso, la represión al independentismo sigue, ahora por medio de una institución sin paralelo en Europa como es el Tribunal de Cuentas.

Empezando con el escenario internacional, Hal Brands analiza en *Foreign Affairs* la nueva política exterior de Joe Biden basada en la convicción de que el mundo ha llegado a un punto de inflexión en que se determinará si el futuro estará marcado por los regímenes democráticos o autocráticos. A su parecer, los tres retos a los cuales se enfrentan las naciones democráticas son la amenaza de las potencias autoritarias, principalmente China y Rusia que quieren debilitar el sistema, internacional existente porque sus principios liberales son antitéticos a sus prácticas internas; el desafío que plantean los problemas transnacionales a la eficacia de los sistemas democráticos como ha pasado con la pandemia de COVID-19; y la erosión interna de la propia democracia, patente en la proliferación de sentimientos antidemocráticos y la insatisfacción respecto de las instituciones representativas.

En relación al gran rival de los Estados Unidos en la lucha por la hegemonía, Jean-Louis Rocca señala en *Le Monde Diplomatique* con motivo del centenario del Partido comunista chino, el mundo que separa el partido creado por unos pocos activistas ahora hace cien años y el del presidente Xi Jinping, que ahora tiene más miembros que la población total de Alemania. Destaca que, desde el principio, el partido ha demostrado una flexibilidad extraordinaria, manteniendo un objetivo constante: recuperar la grandeza de China. Aunque nunca se ha enfrentado a propuestas alternativas reales, si no se respeta el contrato social, si la gente deja de oír que su destino está atado al del Partido y de la

nación, el segundo siglo de vida del PCC puede ser muy diferente. Mantener la estabilidad nacional implica, por lo tanto, fomentar el crecimiento, que ya no puede depender del capital extranjero y de las exportaciones de productos de bajo coste. El Partido depende ahora de la demanda interna, la inversión extranjera y la innovación tecnológica; una especie de nacionalismo económico que entra parcialmente en conflicto con los intereses de otras potencias dominantes de la escena internacional.

Desde el mismo medio Jérôme Doyon también reflexiona sobre la situación actual del Partido Comunista Chino y subraya que si en épocas pasadas los capitalistas eran desterrados y perseguidos, ahora son recibidos con los brazos abiertos, siempre y cuando respeten determinadas condiciones y juren fidelidad a una organización que ahora cuenta en sus filas más ejecutivos que obreros. De más además, si antiguamente trabajar para el comunismo era uno de los principales motivos para unirse al Partido durante la era maoísta, las motivaciones actuales son más pragmáticas: se trata principalmente de facilitar el avance profesional. Por otra parte, a través de las formaciones internas propuestas, el propio partido se presenta como una estructura directiva inspirada en el neoliberalismo, con el objetivo de una gestión eficaz de la población y de la economía. El incremento del control sobre el sector privado también está en línea con las tendencias hegemónicas del Partido características de la era Xi, por medio del aumento del número de organizaciones de base en las empresas. En último término, si China ha renunciado al internacionalismo maoísta, el Partido Comunista ahora trata de exportar su estructura organizativa y sus herramientas de control.

Con respecto a la otra gran amenaza autoritaria, Gonzalo Aragonés destaca en La Vanguardia el crecimiento de la retórica antioccidental de Rusia, acentuada por el incremento de la tensión en la frontera con Ucrania y con las protestas de la oposición. Esta retórica ha quedado plasmada en la nueva estrategia de seguridad nacional, ratificada por el presidente Vladímir Putin y hecha pública a principios de junio. En el documento Rusia alerta sobre la occidentalización cultural, considera relaciones más estrechas con China y la India y se reserva el derecho a tomar medidas simétricas y asimétricas contra acciones hostiles externas. En definitiva, el régimen de Moscú sostiene que algunos países intentan instigar procesos de desintegración a la CEI (formada por exrepúblicas soviéticas) con el fin de destruir los lazos de Rusia con sus aliados tradicionales. Ante esta situación, el documento indica que Rusia desarrollará la cooperación con China, la India, los países de la región Asia-Pacífico, América Latina y África.

Como ya reseñamos en la edición anterior del *Diari de les idees*, Oriente Medio es otro de los grandes focos de preocupación, sobre todo desde el aumento de la tensión entre Israel y Palestina a raíz de los bombardeos sobre Gaza. En este contexto, Rashid Khalidi argumenta en Foreign Affairs que al amparo de los cambios a la política exterior norteamericana, parece que tanto en el discurso de muchos políticos internacionales como en la cobertura mediática se ha dado un cambio, y se empiezan a ver las políticas israelíes respecto palestina como una represión de carácter colonialista. Aunque el nuevo gobierno israelí no parece predispuesto a cesar los abusos, Palestina se encuentra en un momento con que podría cambiar el actual estatus quo, ya que un sistema basado en la supremacía de un grupo étnico y la subordinación de otro es incompatible con los valores de la

democracia y de la igualdad que prevalecen actualmente.

Paralelamente, Sarah Glynn denuncia en *Open Democracy* que las numerosas incursiones de Turquía al Kurdistán en los últimos meses han incrementado las posibilidades de que estalle una guerra civil que se extienda a toda la región. Mientras Turquía alega que el objetivo de sus acciones es crear una zona defensiva contra futuras insurgencias, otros consideran que Erdogan está realizando una limpieza étnica propia de sus nuevas aspiraciones imperialistas. Así pues, si Turquía sigue rompiendo los acuerdos de alto al fuego, bombardeando la zona y expulsando las poblaciones locales, no sólo puede estallar una guerra civil kurda, sino que la inestabilidad resultante podría afectar a la región durante generaciones y alimentar el crecimiento de uno nuevo ISIS.

En Catalunya, después de los indultos la represión continúa, ahora por medio del Tribunal de Cuentas. Carles Mundó resume en el diario *Ara* la persecución en diez puntos. Se trata de un tribunal sin jueces, que no forma parte del poder judicial, cuyos miembros son designados por un acuerdo entre el Congreso y el Senado. Entre las partes denunciadas del expediente hay actores políticos como Sociedad Civil Catalana o Abogados Catalanes por la Constitución, aunque la ley del Tribunal de Cuentas establece que sólo pueden ser parte del procedimiento los representantes de las entidades presuntamente perjudicadas. Por otra parte, el Tribunal de Cuentas genera una permanente indefensión a los afectados, con plazos breves para defenderse, documentación confusa o recursos y alegaciones que nunca aman. La imposición de una fianza millonaria al inicio del procedimiento, sin ninguna posibilidad de defenderse, hace que primero se condene y después se haga el juicio.

En la misma línea, Joan Ridaó afirma que subsiste el problema de los millares de personas encausadas judicialmente o con procedimientos de responsabilidad contable ante el Tribunal de Cuentas. Ridaó considera sin embargo que existen algunas vías de solución, y una de ellas es la amnistía. Ciertamente, se trata de una vía anatémica—se dice que por inconstitucional—, pero también los indultos eran inviables e ilegítimos hace pocos meses. Se trata pues de una cuestión de voluntad política. La Constitución no menciona explícitamente la amnistía y sólo indica que corresponde al rey ejercer el derecho de gracia, que no se pueden autorizar indultos generales, ni ejercer la iniciativa legislativa popular en estos casos, ni aplicarlos a los supuestos de la responsabilidad criminal del presidente y otros miembros del gobierno central. Ahora bien, este silencio constitucional, combinado con la prohibición de los indultos generales, ha llevado algunos sectores políticos y jurídicos a sostener que la Constitución excluye la amnistía, con el argumento que, si el texto constitucional prohíbe como mínimo el indulto general, con más motivo prohíbe la amnistía. Esta interpretación, de signo prohibicionista, ha sido contradicha por numerosos constitucionalistas y penalistas, que han defendido su admisibilidad. El mismo Tribunal Constitucional ha confirmado eso al no cuestionar la actuación del legislador cuando en su día aprobó una ley de amnistía, afirmando, además, que se tiene que entender como “una razón derogatoria retroactiva de unas normas y de los efectos que están ligados”. En resumen, el Estado puede dictar disposiciones retroactivas favorables (art. 9.3 CE), y eso, junto con la ausencia de prohibición expresa, tiene que permitir una ley de amnistía. La razón de estado siempre encuentra fórmulas que encajen dentro del estado de derecho.

Asimismo, Ignacio Sánchez-Cuenca se interroga sobre qué le ha pasado a la sociedad española a lo largo de los últimos años, ya que desde la muerte de Franco, la sociedad española había dado muestras de tolerancia en muchos ámbitos. Ahora bien, en contraste con eso, una mayoría de los españoles se oponen a los indultos. Si hay un ámbito en el cual la sociedad española ha dejado de lado su tolerancia ha sido el de la crisis territorial catalana. El autor alerta de que, si estas actitudes se dan con niveles de intensidad muy variables y son mucho más frecuentes entre la población de más de 60 años y, sobre todo, entre la gente de derechas, también se observan en una parte considerable del electorado de centro y socialdemócrata. Para el buen futuro de las negociaciones entre los gobiernos español y catalán, es urgente pues desactivar este fondo intransigente que se ha instalado entre buena parte de la ciudadanía. Y la mejor manera de hacerlo consiste en poner a la sociedad española delante del espejo, apelando a su tolerancia pasada.

En el ámbito europeo, Kalypso Nicolaïdis y Paul Magnette consideran en *Open Democracy* que la ausencia de un liderazgo claro de la UE no solamente lo debilita en la escena internacional, sino que también disminuye la comprensión por parte de los ciudadanos. La creación de la presidencia permanente del Consejo de la UE entró en vigor con el Tratado de Lisboa y tenía que solucionar este problema, pero en la práctica no ha hecho más que agravarlo. Primero, al reducir la presidencia rotatoria a un mero símbolo, se socava la dinámica comunitaria de emulación entre los estados miembros y segundo, la aparición de un liderazgo dividido entre la Comisión y el Consejo acaba provocando tensiones. Por su parte, la editorial de *The Guardian* propone una reflexión sobre el futuro del país con respecto a la futura relación política y constitucional de Inglaterra con el resto de la Unión. Una versión particular de esta reflexión se está produciendo en Irlanda del Norte mientras la dinámica independentista se va acelerando en Escocia y una tercera variante se está desarrollando en Gales. El editorial considera que, sin un esfuerzo serio, sereno y colectivo, el Reino Unido puede verse abocado a su propia disolución. En este contexto, destaca que la *devolution*, que funciona bien en gran parte de Europa, se ha aplicado de manera demasiado desigual y se ha convertido en un vehículo para nuevo resentimientos <A[resentimientos|piques]>. En efecto, las tensiones políticas y de gobernanza existen no sólo entre las naciones, sino también a su seno: en Inglaterra contra Londres, en Escocia contra la centralización y a Gales contra el sur.

Relacionado con eso, Eoin Drea analiza en la revista *Politico* las repercusiones del Brexit en la República de Irlanda y en sus relaciones con los condados del Norte y Gran Bretaña. Las prioridades de Irlanda en las negociaciones con el Reino Unido en el marco del Brexit fueron mantener una frontera abierta entre la República de Irlanda e Irlanda del Norte y la continuidad de la *Common Travel Area*. Actualmente, la economía irlandesa depende, por una parte, de la UE y de la otra de una perspectiva comercial basada en la inversión multinacional de influencia inglesa. La dependencia de Dublín de las multinacionales es visible en la inversión directa extranjera, el 58% de la cual proviene de los EE.UU. y el 17% del Reino Unido, mientras que sólo el 5% proviene de Alemania. Así pues, el brexit ha puesto de manifiesto que incluso después de un siglo de independencia, Gran Bretaña sigue siendo indispensable para la estabilidad de Irlanda.

En materia de democracia e igualdad, no podemos sino destacar la adopción por parte del

gobierno español de la llamada ley trans. La editorial de la revista *Contexto* argumenta que pocas veces un proyecto que afecta a una minoría ha disfrutado de una atención mediática tan extensa, ni de una oposición tan encarnizada. Por otra parte, un proyecto que tradicionalmente recibía el apoyo de la izquierda y del centro, y la oposición de la derecha más ultra, esta vez ha suscitado debates importantes dentro del movimiento feminista. *Contexto* confía en que la nueva ley sea una victoria de la diversidad y de los derechos humanos, y que contenga enunciados que puedan acabar por ser herramientas efectivas en la restauración de la igualdad y la dignidad de gais, lesbianas, bisexuales y transexuales o intersexuales. Pero también alerta de las concesiones a una engañosa equidistancia que tal vez pueda acabar por abandonar a su suerte a otra generación de personas trans.

Lluís Bassets reseña desde las páginas de *El País* el papel de los filósofos franceses en las guerras culturales y señala que Francia siempre ha mirado con recelo y al mismo tiempo fascinación todo lo que viene de Estados Unidos. Ahora, el Gobierno francés y una parte de la élite intelectual señalan los EE.UU. como el origen de conceptos supuestamente ajenos a la cultura y la tradición propia. Planteamientos que contribuyen a sembrar cizaña entre los franceses, y alimentan ideologías destructivas. Pero las corrientes de pensamiento que llegan hoy de los EE.UU. y de los que recelan los políticos e intelectuales en Francia tienen su germen en Foucault, Derrida y otros filósofos franceses de los setenta. Eso es particularmente cierto en el caso de las teorías sobre la raza y el género que en las últimas décadas han proliferado en la otra orilla del Atlántico y han marcado movimientos como el *Black Lives Matter* y *MeToo*. Con todo, se olvida de que el pensamiento de Foucault fue determinante en muchas de las guerras culturales que enfrentaron liberales y neoconservadores a los años ochenta. En sus escritos, Foucault hacía pocas referencias a las mujeres o al género, pero su tratamiento de las relaciones entre poder, cuerpo y sexualidad despertaron el interés de estos colectivos. La nueva teoría feminista (o al menos una parte) no sería comprensible sin estas lecturas. Como tampoco lo sería la teoría *queer*. En último término, las palabras quizás son extranjeras pero las ideas, que apasionan los unos e irritan los otros, lo son menos de lo que parecen. Tienen un origen lejano en la *French Theory* y las ideas de los Foucault i Derrida que, después de pasar por EE.UU., vuelven ahora a Francia como un boomerang.

Finalmente, Michel Gelfand analiza en *Foreign Policy* porque determinados países responden mejor que de otros a situaciones de crisis y hace una diferenciación entre países “rigurosos”, que no toleran la desviación y en los que, en general, se siguen las normas, y los países “permisivos” en los que prevalece la creatividad y la libertad individuales, y que son más laxas a la hora de seguir las normas. Basándose en los trabajos del antropólogo norteamericano Pertti Peltó afirma que las culturas que suelen ser más ordenadas, más desconfiadas y más disciplinadas se han enfrentado a desastres naturales más frecuentes, a una mayor prevalencia de enfermedades, a una mayor escasez de recursos, a una mayor densidad de población y a invasiones territoriales. Aun así, considera que la pandemia de COVID-19 ha demostrado los efectos devastadores en las sociedades que no siguen normas estrictas cuando se enfrentan a una gran amenaza. La pandemia se puede ver como un ensayo general para futuras amenazas y un recordatorio de la importancia de la inteligencia cultural.

Con respecto a la economía, Alain Deneault matiza en *Le Monde Diplomatique* el entusiasmo inicial respecto del acuerdo obtenido a la última cumbre del G7 sobre el impuesto en las grandes empresas en tanto que demasiado dependiente de la buena voluntad de Washington y que es muy probable que otra administración norteamericana se desentienda en el futuro. En este sentido, Thomas Piketty tenía razón cuando afirmaba que la medida parece consagrar un régimen fiscal privilegiado para las multinacionales. Al reconocer el hecho de que las multinacionales podrán seguir localizando sus beneficios en paraísos fiscales, con el único tipo impositivo del 15%, el G7 formaliza la entrada en un mundo donde los oligarcas pagan impuestos estructuralmente menores que el resto de la población. Sin embargo, si se tiene en cuenta el punto de vista legal más que sólo los ingresos fiscales, la medida propuesta por Biden constituye un paso adelante y opera un cambio político decisivo: priva a las multinacionales de la ficción que las situaba por encima de la ley. Confiere a las multinacionales la condición de sujetos de derecho, mientras que, anteriormente, sólo sus filiales eran consideradas como entidades jurídicas por los estados. Técnicamente, pues, la decisión del G7 reduce el papel de los paraísos fiscales, ya que ahora se tratará de aplicar impuestos a los beneficios de las multinacionales, sin que importe la identidad de la filial que detiene los fondos o el lugar donde tiene la sede. Asimismo, Mark Scott y Emily Birnbaum señalan a *Politico* que a pesar de las desavenencias entre el gobierno norteamericano y las grandes empresas tecnológicas de Silicon Valley, estas quedan en nada cuando se trata de la modernización del sistema fiscal internacional. En la negociación con la OCDE, los EE.UU. y Silicon Valley han obtenido una victoria al llegar a un acuerdo en virtud del cual se tasarán todas las multinacionales allí donde estas lleven a cabo sus actividades, evitando que el pacto se restringiera al sector tecnológico. Por consiguiente, este nuevo acuerdo no sólo afectará empresas como Google, Facebook o Amazon, sino también a empresas europeas como la alemana Volkswagen o la británica HSBC.

En el ámbito de la sostenibilidad, David Gauke advierte en *The New Statesman* de que la lucha contra el cambio climático tiene un coste y que los políticos tendrían que ser lo bastante honestos como para revelarlo a los ciudadanos. En este sentido, la creación de puestos de trabajo con el fin de reducir emisiones es algo que, aun popular, tendría un coste muy alto en relación a una productividad muy baja. Si realmente se quiere alcanzar la neutralidad de carbono de cara en el 2050, se tendría que invertir en investigación en energías renovables, procesos de desalinización, etc. También sería necesario cambiar el comportamiento de consumo de la población, ya que el modelo actual comporta que por mucho que las industrias reduzcan las emisiones, se siguen consumiendo productos contaminantes. Así, si se quiere reducir el consumo de carbono, sus costes se tendrían que ver reflejados en los precios de los productos, a fin de que el mercado incentivara la reducción de emisiones. Esta política tendrá costes para los contribuyentes y los consumidores, lo cual es siempre muy impopular. Aun así, estas políticas son necesarias para alcanzar la neutralidad de carbono y será fundamental que los políticos sean honestos y reconozcan que la reducción de emisiones tendrá costes para todo el mundo.

En un dossier especial publicado por la revista *Politico* Karl Mathiesen también advierte de que en un futuro próximo la Unión Europea tendrá que afrontar las consecuencias del cambio climático: previsiblemente, mientras el Norte de Europa se vea afectado por

inundaciones e incendios, en el Sur se producirán sequías y una fuerte disminución de la agricultura. El objetivo es alertar a la sociedad europea que por mucho que los efectos del cambio tengan un impacto mayor en otros lugares del mundo menos preparados, también comportará consecuencias que afectarán a millones de europeos. Por ejemplo, el cambio climático ha aumentado el riesgo de enfermedades infecciosas emergentes impulsando los movimientos de nuevas especies <A[especies|especies]>, incluidos los vectores y las reservas de enfermedades, hacia nuevas poblaciones humanas y viceversa, y la actual pandemia de coronavirus sería uno de los efectos más patentes.

Finalmente, Mark Hertsgaard afirma en *The Guardian* que el cambio climático se tiene que considerar un delito que se está cometiendo contra la sociedad desde hace décadas, un delito que ha forzado el desplazamiento de millones de personas por todo el mundo, ha causado daños económicos de millones de dólares y ha devastado ecosistemas enteros. Aunque el fenómeno amenaza sobre todo a los jóvenes y pone en peligro a nuestra civilización, los delincuentes climáticos continúan en libertad perpetuando 40 años de mentiras sobre el cambio climático por parte de las empresas de combustibles fósiles. Investigaciones internas de empresas como Exxon, Chevron, Shell o BP ya hace tiempo que han revelado el impacto catastrófico de sus productos sobre el medio ambiente de sus productos, pero han optado por silenciarlo. A partir de los 90, las compañías petroleras gastaron millones de dólares en campañas de relaciones públicas para confundir a la prensa, al público y a los responsables políticos sobre los peligros de los combustibles fósiles. Si bien no se pueden recuperar estos 40 años perdidos, ahora hace falta focalizar todas las energías a fin de que tanto los países ricos como los pobres abandonen los combustibles fósiles a favor de las energías renovables y otras prácticas sostenibles para el clima, así como fortalecer las comunidades contra los terribles impactos climáticos que ya no se pueden evitar.

Para acabar, en el ámbito de las nuevas tecnologías Jonathan Zittrain analiza en *The Atlantic* la fugacidad de los datos de la Internet actual. En el momento de su génesis, sus creadores la crearon como un sistema descentralizado de conexión de servidores donde cualquiera que participara podría colgar su propio contenido. Se ha tendido al pensar Internet como una biblioteca, debido a la ingente cantidad de documento y de información que se almacena. Al no ser un sistema centralizado, esta información no está indexada, aunque gracias a los motores de búsqueda se pueden buscar los y encontrar los enlaces hacia la información deseada. Pero al contrario de lo que pasa en una biblioteca, la información en Internet es muy maleable y el contenido de los links puede cambiar fácilmente o incluso desaparecer, un fenómeno conocido como “podrimiento de enlaces”. Desde 1990, más un 50% de los enlaces relacionados con procesos judiciales ya no existen y, en el caso de la prensa, han dejado de existir el 25% de los links presentes en artículos de *The New York Times*. A pesar de la volubilidad de la información en línea, su almacenaje es mucho menos costoso que hacerlo en papel, marginando, así, la publicación en soporte físico. El formato digital también facilita la edición *ad hoc* de los textos, lo cual permite actualizar rápidamente un libro electrónico con el fin de modificar y/o eliminar parte de su contenido. Con el tiempo, han surgido iniciativas para intentar combatir esta fugacidad como *Wayback Machine*, que almacena copias de webs con el fin de consultarlas, aunque se hayan borrado, o *Perma*, un sistema mediante el cual autores y editores pueden establecer

un enlace que se mantenga permanentemente consultable en línea.

Mientras tanto, Emmanuel Rimbaud destaca en *Le Grand Continent* que la creciente importancia del discurso sobre la soberanía digital en el debate europeo ha comportado la aparición de la politización digital. Para comprenderlo, el autor señala que tenemos que alejarnos de las oposiciones tradicionales entre estados y gigantes de la industria digital. Dentro de este contexto, la falta de precisión conceptual se presta a la crítica dirigida directamente en Europa. Algunos se preguntan si la soberanía digital es alguna más que una etiqueta que engloba todos los problemas derivados de la relativa desventaja de Europa en el ámbito digital. Frente a los defensores del estatus quo que argumentan que el Big Tech ha conseguido su predominio a través de la innovación, que los consumidores y las empresas optan por utilizar sus servicios por su calidad y que, por lo tanto, estas empresas no merecen a las críticas que se les dirige, se trata de definir un sistema digital que cuestione esta situación. Pensar en la soberanía digital desde el punto de vista de los ciudadanos se abre, por lo tanto, a la posibilidad de descubrir otras oposiciones de intereses y valores diferentes de los gigantes digitales y sus estados de origen. También es una oportunidad para empezar un debate sobre el espacio digital y darnos la posibilidad de ejercer un control democrático más fuerte sobre la dirección y la forma que adoptará en el futuro.

Finalmente, Josep Domingo denuncia en el diario *Ara* que a pesar de la ratificación de la celebración del *Mobile World Congress* en Barcelona, persiste el descenso de Catalunya como potencia regional económica. Concretamente, Cataluña está situada en la 7.ª categoría de la clasificación realizada por la Comisión Europea sobre regiones innovadoras. Esta categoría que corresponde a la de “innovador moderado” contrasta con la situación de otras regiones de España como Madrid o el País Vasco que han subido a la categoría “de innovador avanzado <A[adelantado|avanzado]>”. Los expertos coinciden en que la situación de Catalunya se debe a la escasa presencia de pymes o empresas de inversión público-privada en el mercado regional. ¿Pero cuál es la solución este fenómeno? En primer lugar, se necesita hacer una fuerte inversión con el fin de retener y evitar la fuga de talento. También es cierto que no será suficiente con el fondo de recuperación *Next Generation* y se requerirá todavía más inversión en los centros R+D. También será relevante tratar de reducir el déficit fiscal y estimular la economía con políticas fiscal más atractivas. Finalmente, también será fundamental mejorar la colaboración entre la formación y las empresas ya que el actual modelo demuestra claras deficiencias.

Política internacional y globalización

Hal Brands The Emerging Biden Doctrine

Biden declara, respecte la seva política exterior, que el món ha arribat a un punt d'inflexió en que es determinarà si el futur estarà marcat pels règims democràtics o autocràtics. Els tres reptes als que s'enfronten les nacions democràtiques actualment són, en primer lloc, l'amenaça de les potències autoritàries, que volen debilitar el sistema internacional existent

perquè els seus principis liberals són antitètics a les seves pràctiques internes antiliberals: Rússia utilitza els ciberatacs per a polaritzar opinions i desequilibrar democràcies, i la Xina utilitza el seu poder al mercat per a castigar les crítiques. La segona amenaça té a veure amb el desafiament que suposen els problemes transnacionals per a que les democràcies demostrin que poden actuar eficaçment, com ha passat amb la pandèmia de la Covid-19. La tercera amenaça té a veure amb la decadència de la democràcia des de dins, visible en la proliferació de sentiments antidemocràtics i insatisfacció en les institucions representatives. Aquests desafiaments exigeixen una resposta triple per part de Biden: En primer lloc, els EUA han de reforçar la cohesió i la resistència de la comunitat democràtica contra els seus rivals autocràtics i fer que aquesta solidaritat democràtica sigui realment global. En segon lloc ha de liderar a l'hora de respondre a problemes transnacionals que cap nació pot respondre per si sola. Per últim, ha de construir una "posició de força" per a la rivalitat mundial, demostrant la capacitat de les democràcies. Biden prioritza la reparació de les aliances per a una unió democràtica real i ha fomentat la cooperació democràtica. No obstant, reunir aliats pot ser un repte i centrar-se en la lluita ideològica i tecnològica també podria distreure l'administració dels perills militars igualment urgents. Biden ha sabut identificar les amenaces i reptes actuals, però ara haurà de fer real la seva estratègia.

Larry Diamond A World Without American Democracy?

La tercera onada o la tornada del autoritarisme va ser una possibilitat que ja, en el seu moment, va esmentar el politòleg Samuel Huntington. Doncs bé, aquesta possibilitat s'ha convertit en una realitat, més si tenim en compte les dades recollides des de 2015 on es pot observar un recés en les llibertats civils i polítiques dels ciutadans. Ara mateix multitud de països estan dirigits per líders populistes que només fan que degradar el sistema democràtic. Entre tots ells hi ha un cas particular que preocupa a Anne Aplebaum, politòloga experta i autora del article, aquest és l'hàbit de declarar el frau dels resultats electorals per tal d'evitar la derrota i mantenir-se en el poder, una pràctica que segons ella cada cop és més recurrent. Sense anar més lluny va ser una tàctica empleada per el president de Perú Fujimori o el president dels Estats Units Donald Trump. Aquest últim respon al moviment antidemocràtic que s'està forjant i fent fort els Estats Units. Un moviment que, de tenir èxit, suposaria un autèntic desgavell pels valors democràtics ja que des de la fundació dels Estats Units, aquest s'ha mostrat com el principal defensor i, al mateix temps, propagador dels valors democràtics. Així mateix, Donald Trump ha estat el primer president d'una democràcia "potent" en posar en entredit i atacant els valors democràtics, passat el seu llegat i en relació a un estudi del historiador Timothy Snyder, tot el sistema democràtic nord-americà considera que va subestimar al president republicà i considera que aquest representa el principal perill per la democràcia nord-americana. En concret, es tem que la capacitat mostrada en moure i expulsar qui discernia obertament amb les seves idees dintre del partit Republicà hagi creat una institució tant poderosa i històrica en contra de la democràcia. La repercussió dels múltiples discursos antidemocràtics nord-americans estan tenint una propagació no només nacional, sinó internacional amb severes conseqüències en contra dels interessos dels aliats de la democràcia. Està per veure els propers passos, tot i que la percepció rebuda des de països

com l'Índia, Polònia, Turquia o Hongria no augura un futur favorable pels valors democràtics.

Michael Schuman China Isn't That Strategic

Pot semblar desconcertant que la nació més poblada del món, amb 1.400 milions d'habitants, necessiti més gent. Però en una societat que envelleix, un major nombre de persones majors, menys productives i més dependents de l'assistència sanitària i les pensions, necessita ser mantingut per un grup proporcionalment menor de joves productius. El problema de la població és probablement l'exemple més perjudicial de paràlisi política. Els resultats de l'últim cens, publicat al maig, van revelar la gravetat de la situació. El creixement de la població durant la dècada anterior va ser el més lent registrat, mentre que la proporció de persones de 60 anys o més va augmentar fins a gairebé una cinquena part de la població. No és probable que les coses millorin a partir d'ara. Les projeccions varien, però totes apunten a una direcció preocupant: una nació més vella. És probable que el nombre de persones de 65 anys o més es dupliqui en les pròximes dues dècades a mesura que es redueixi la població activa, convertint a la Xina en una «societat superenvellida». El govern ha donat senyals que pot ser més proactiu en la promoció de tenir bebès. El primer ministre Li Keqiang, en l'assemblea legislativa d'enguany, va esmentar que la Xina necessitava un nivell «adequat» de naixements, mentre que l'últim pla quinquennal estableix l'objectiu d'augmentar considerablement les guarderies per a bebès. Aquestes mesures poden ajudar, però probablement només en els marges. El declivi demogràfic que experimenta la Xina pot no tenir solució. El problema és tan gran, i arriben tan tard a aquest joc. La nova missió, no obstant això, podria ser significativament més difícil. És molt més fàcil controlar i prevenir els naixements, no es pot obligar la gent a tenir fills. O sí? L'Estat xinès té un enorme poder per a controlar a la població. Per a obligar les parelles a tenir més bebès, els funcionaris podrien reintroduir algunes de les eines utilitzades per a fer complir la política del fill únic, com les multes. El sistema de crèdit social, un mètode per a puntuar a les persones en funció del seu comportament, podria vincular la cria dels fills als préstecs bancaris o als llocs de treball.

Jean-Louis Rocca De Mao Zedong à Xi Jinping, un parti pour le renouveau national

Un món separa el partit comunista xinès creat per un grapat d'activistes ara fa cent anys i el del president Xi Jinping, que ara té més membres que la població total d'Alemanya. Destaca que des del seu inici, el partit ha demostrat una flexibilitat extraordinària, tot mantenint un objectiu constant: recuperar la grandesa de la Xina. L'autor també subratlla que el PCC mai no s'ha enfrontat a propostes alternatives reals. Encara avui, fins i tot els més crítics estan preocupats per la inestabilitat de les eleccions, per no parlar del conservadorisme polític d'una gran part de la població. Aquest conservadorisme també es veu en l'extrema estabilitat de la classe política: els dirigents actuals del país provenen dels mateixos cercles que els revolucionaris de l'inici del règim: fill i aliats d'alts quadres i

membres de capes professionals altament qualificades. Tanmateix, si no es respecta el contracte social, si la gent deixa de sentir que el seu destí està lligat al del Partit i de la nació, el segon segle de vida del PCC pot ser molt diferent. Mantenir l'estabilitat nacional implica, per tant, fomentar el creixement, que ja no pot dependre del capital estranger i de les exportacions de productes de baix cost. El Partit depèn ara de la demanda interna, la inversió estrangera i la innovació tecnològica; una mena de nacionalisme econòmic que entra parcialment en conflicte amb els interessos d'altres potències dominants de l'escena internacional. Després de cent anys d'existència, el Partit ha forjat una Xina forta, però per preservar la seva estabilitat no té més remei que desafiar els interessos adquirits en el món contemporani, com demostra el conflicte amb els Estats Units.

Stephanie Findlay China watches Afghanistan anxiously as the US withdraws

Amb la retirada de l'Afganistan de les tropes dels EUA i de l'OTAN, la Xina està fixant la seva mirada cap a la seva frontera oest i està començant a establir contacte amb els Talibans, convertint-se així en la següent superpotència en intervenir a l'Afganistan. Tot i que les converses entre la Xina i els Talibans són secretes, alguns diplomats de la zona assenyalen que podrien estar tractant sobre l'arribada de fons xinesos per a la reconstrucció del país canalitzats a través del Pakistan. A canvi, la Xina demanaria als Talibans tallar els seus vincles amb grups amb presència de terroristes uigurs, com el Moviment Islàmic de l'Est de Turkestan (ETIM, en anglès). Xina ha acusat l'ETIM de realitzar diversos atemptats a la província de Xinjiang, on el govern de Pequín té internats a més d'un milió de membres de la minoria uigur, sent una prioritat el acabar amb aquests grups. Un altre motiu per a la presència de la Xina a l'Afganistan seria assegurar els projectes d'inversió xinesos a l'Afganistan i a l'Àsia Central, inscrits dins de la Iniciativa del Cinturó i Ruta de la Seda (BRI, en anglès). Amb un Afganistan estable, el corredor econòmic entre la Xina i el Pakistan seria més segur i, amb el temps, aquestes inversions es podrien produir al mateix Afganistan. També es podria garantir, el flux de mercaderia entre la Xina i Euràsia, fet que la beneficiaria molt econòmicament. Això, però serà difícil, doncs la debilitat del govern afganès farà que, després de la retirada completa del EUA de la zona, el país es vegi sumit a un conflicte molt violent pel poder en el que la Xina es podria veure involucrada, tot i la seva reticència a enviar tropes a l'exterior.

Jérôme Doyon Que reste-t-il du communisme en Chine?

Si ens èpoques passades els capitalistes eren bandejats i perseguits, ara són rebuts amb els braços oberts al si del Partit Comunista Xinès, sempre i quan respectin determinades condicions i jurin fidelitat a una organització que ara té compta en les seves files més executius que obrers. Així, doncs, el Partit s'ha tornat cada vegada més elitista. De més a més, si antigament treballar pel comunisme era un dels principals motius per unir-se al Partit durant l'era maoista (1949-1976), les motivacions actuals són més pragmàtiques: es tracta principalment de facilitar l'avenç professional. D'altra banda, a través de les formacions internes proposades, el propi partit es presenta com una estructura directiva

inspirada en el neoliberalisme, amb l'objectiu d'una gestió eficaç de la població i de l'economia. Sota l'actual president, també s'ha reforçat la disciplina interna. Es tracta d'assegurar, mitjançant una massiva campanya anticorrupció, la moral i la lleialtat de quadres i militants. No només s'han purgat els possibles opositors al poder personal de Xi, sinó que s'ha incrementat el control sobre els quadres. L'increment del control sobre el sector privat també està en línia amb les tendències hegemòniques del PCC característiques de l'era Xi, per mitjà de l'augment del nombre d'organitzacions de base a les empreses. Així doncs, aquesta omnipresència proporciona al Partit una palanca d'influència més enllà de les grans franges de l'economia que controla. Concentrat en la seva pròpia supervivència i caracteritzat per un gran pragmatisme, fins i tot per un buit ideològic, el PCC integra així a les seves files un nombre creixent de capitalistes, alhora que es fa cada cop més present a les empreses. Aquesta aliança asimètrica es pot comprovar fora de les fronteres nacionals: el projecte *Belt and Road Initiative* està accelerant la internacionalització d'empreses xineses, tant privades com públiques, les quals creen cèl·lules de partit a l'estranger per orientar els seus empleats. Si ha renunciat a l'internacionalisme maoista, el PCC està exportant la seva estructura organitzativa i eines disciplinàries.

Gonzalo Aragonés Rússia alerta contra Occidente en su nueva estrategia de seguridad nacional

La retòrica antioccidental de Rússia, accentuada enguany amb l'increment de la tensió a la frontera amb Ucraïna i amb les protestes de l'oposició, ha quedat plasmada en la nova estratègia de seguretat nacional, ratificada pel president Vladímir Putin i feta pública a principis de juny. En el document Rússia alerta sobre l'occidentalització cultural, considera relacions més estretes amb la Xina i l'Índia i es reserva el dret a prendre mesures simètriques i asimètriques contra accions hostils externes. La nova estratègia subratlla que l'increment de la infraestructura militar de l'OTAN a prop de les fronteres russes i les simulacions en exercicis militars de l'ús d'armes nuclears contra Rússia augmenten les amenaces militars que afronta el país. Les relacions de Rússia amb els Estats Units i els seus aliats s'han deteriorat des de l'annexió de la península de Crimea, el 2014, que Ucraïna i la comunitat internacional consideren il·legal. Les acusacions d'ingerència russa en les eleccions presidencials nord-americanes del 2016 van marcar un altre moment clau, així com l'enverinament l'any passat de l'opositor rus Aleksei Navalni, ara empresonat. Si la cimera del 16 de juny entre els president dels EUA i Putin va alleujar la tensió i va permetre reprendre les relacions diplomàtiques entre els dos països, no ha comportat cap acord que suposi una solució immediata i les diferències es mantenen. En definitiva, el règim de Moscou sosté que alguns països intenten instigar processos de desintegració a la CEI (formada per exrepúbliques soviètiques) per tal de destruir els llaços de Rússia amb els seus aliats tradicionals. Davant d'aquesta situació, el document indica que Rússia desenvoluparà la cooperació amb la Xina, l'Índia, els països de la regió Àsia-Pacífic, Amèrica Llatina i Àfrica.

Rashid Khalidi The Palestinians Will Not—and Cannot—Be Ignored

El passat mes de maig els palestins es van aixecar davant de les imposicions d'Israel i es van organitzar manifestacions a tot el país en resposta a la forta repressió d'Israel al barri de Sheikh Jarrah i la mesquita Al Aqsa de Jerusalem i als seus bombardeigs a Gaza, que van matar més de 250 persones. Israel va intentar aturar les protestes de forma violenta i va resultar en la mort de desenes de manifestants. La resposta del poble palestí va ser la convocatòria d'una vaga general en tot el territori palestí el 18 de maig. Sembla que tant en el discurs de molts polítics internacionals com en la cobertura mediàtica s'ha donat un canvi, i es comencen a veure les polítiques israelianes respecte palestina com una repressió de caràcter colonialista. Tot i així, això no presagia un canvi polític significatiu. Com altres vegades en el passat, el govern israelià lluita per reparar la seva reputació. A aquest canvi creixent de l'opinió pública se li suma la naixent reunificació del poble palestí de la que les noves generacions han pres la iniciativa, i que té l'oportunitat de restablir el seu desgastat moviment nacional, unificar les seves files i acordar una agenda estratègica. A nivell mundial, hi ha la noció que la manera d'arribar a la pau és l'anomenada "solució de dos estats", que consisteix amb la creació d'un estat palestí que convisqui amb Israel, cosa poc probable donats els esforços d'aquest per evitar la creació d'un estat palestí sobirà. Tot i que el nou govern israelià no sembla predisposat a cessar els abusos, Palestina es troba en un moment que podria canviar l'actual statu quo, i és que el que està clar és que un sistema colonial com el d'Israel, basat en la supremacia d'un grup ètnic i la subordinació d'un altre, és incompatible amb els valors de la democràcia i la igualtat actuals.

Hugh Lovatt Transformer les efforts de paix au Proche-Orient

Condicionada per reconfiguracions polítiques internes a Israel i per la pèrdua d'interès de la comunitat internacional, la situació a l'Orient Mitjà ha arribat a un moment crític, com demostra l'anomenada Guerra dels Onze Dies amb els bombardejos sistemàtics sobre la franja de Gaza. A parer de l'autor, la solució de dos estats que es va acordar en el marc del procés d'Oslo sembla que està tocada de mort. En efecte, lluny de garantir la viabilitat de dos estats, el procés de pau ha fomentat unes dinàmiques pròpies que representen les majors amenaces, especialment pel que fa a la construcció descontrolada dels assentaments israelians i la fragmentació del territori de Palestina. Si no es resol, aquesta dinàmica corre el risc de provocar futures erupcions de violència a Gaza i més enllà, i representa una amenaça directa per a l'autodeterminació palestina, així com per a l'aspiració d'Israel a ser un estat democràtic amb majoria jueva. Dins d'aquest context i donada la seva barreja de posicions ideològiques i la seva fràgil unitat, el govern de Bennett tindrà poca marge de maniobra en un tema tan controvertit. A la pràctica, és probable que això comporti el manteniment de l'actual estatus quo d'annexió gradual com a política predeterminada. Per consegüent, recolzar un procés de pau que només existeix sobre el paper i fer els ulls grossos a la realitat creixent de l'apartheid impedeix qualsevol transformació positiva futura, així com qualsevol enfocament alternatiu de pacificació. En

darrer terme, per descriure aquest moment crític del conflicte israelià-palestí, és temptador citar Antonio Gramsci: » El vell món es mor. El nou triga a aparèixer». Dit d'altra manera, tot i que el procés d'Oslo està mort, encara no està clar com serà un nou paradigma de pacificació, tot i que alguns dels seus contorns ja comencen a prendre forma.

Reuel Marc Gerecht i Ray Takeyh In Ebrahim Raisi, Iran's clerics have groomed and promoted their ruthless enforcer

A les eleccions de 2021, Jamenei va sacrificar la legitimitat popular per a assegurar-se que guanyés un deixeble de confiança. Després dels moviments de protesta de 2017-2020, quan fins i tot els pobres van començar a sortir al carrer per a expressar la seva ira, és probable que un ancià líder suprem volgués veure una versió de si mateix en la presidència: un clergue amb una capacitat provada per a reprimir i liquidar als qui estiguessin disposats a desafiar la teocràcia. Un president iranià no té molt poder: el rahbar té un govern en l'ombra tan gran que ha reduït la influència i els avantatges de la presidència. No obstant això, en temps difícils, si el líder suprem morís, tenir com a president a un clergue ideològicament sòlid i burocràticament consumat garantiria la continuïtat. El que ajuda a explicar per què, enguany, el Consell de Guardians va desqualificar a un gran nombre de candidats presidencials: no sols es va eliminar als «moderats», sinó que fins i tot l'ex president del Parlament, Ali Larijani, de línia dura, va ser eliminat de la votació. Com a resultat, Raisi es va presentar gairebé sense oposició, sense veritables competidors. Al final, amb la meitat de l'electorat que es va quedar a casa i uns 3,7 milions d'iranians que van votar en blanc o com a protesta, Raisi va ser declarat guanyador. La victòria de Raisi en unes eleccions totalment falsejades despulla al sistema de les seves rèmores. La noció reformista, antany popular, que la teocràcia podia liberalitzar-se a través de les seves pròpies disposicions constitucionals ha mort -excepte potser a l'estranger entre els esquerrans occidentals. La República de la Virtut s'ofega en la corrupció i les divisions de classe, tan pronunciades com les dels últims dies del sha. Els oligarques clericals no tenen respostes als dilemes més convulsos de l'Iran. Pretenen governar per la força bruta, en part perquè tenen un control mínim sobre un públic amb el qual ja no es pot comptar per a triar el camí diví sobre tots els altres. La bretxa entre l'Estat i la societat mai ha estat tan gran. En Raisi, un clergue polític recentment ascendit a «aiatol·là», l'Estat ha preparat, promogut i trobat al seu executor.

Sarah Glynn Turkey's invasion of northern Iraq could lead to Kurdish civil war

El dia 14 de juny hauria d'haver estat la data en que múltiples delegacions europees així com grups d'advocats i acadèmics s'haurien d'haver reunit a Erbil, la ciutat del govern del Kurdistan d'Iraq. No obstant això, els va resultar impossible ja que aquests van ser retinguts en els aeroports d'Alemanya i Qatar, mentre els que van poder arribar se'ls hi va restringir la mobilitat. Aquesta reunió de delegacions es va originar en resposta a les múltiples incursions de Turquia a la regió que, algunes veus autoritzades de Kurdistan clamen que només portaran a una guerra civil en la regió. Mentre que Turquia

es defensa de les acusacions local i internacionals argumentant que el que està creant es una zona defensiva en contra de futures insurgències, altres veuen que el país liderat per Erdogan està realitzant una neteja ètnica pròpia de les noves aspiracions imperialistes que disposa. Si Turquia es manté en l'actitud de trencar acords de cessament focs, continua bombardejant la zona i expulsant a la regió local, sense que la comunitat internacional entri en joc, ja no només pot esclatar una guerra civil Kurda, sinó que la inestabilitat resultant podria afectar la regió durant generacions i alimentar el creixement d'un nou ISIS. Però per què la comunitat internacional no s'atreveix a protestar o interposar sancions? El problema resulta que Turquia, ara mateix, té en escac a tota Europa ja que representa un aliat important en matèria econòmica i és el país que domina el flux de emigrants a Europa. Per tant, estem davant d'una qüestió més que delicada on les delegacions europees per arribar a un acord de pau durador s'haurien de reiterar enlloc d'impedir-les per por a represàlies turques.

Adrien Cluzet Pourquoi le régime syrien a survécu

En deu anys, el conflicte que ha assolat Síria ha deixat 500.000 morts i 12 milions de desplaçats. Considerat com a pràcticament vençut a la primavera del 2011, el president Bashar Al-Assad es va salvar gràcies a les intervencions militars de Rússia, Iran i l'Hezbollah libanès. La seva supervivència també deu molt a la solidaritat clànica dins de la seva comunitat, els alauites, i al control absolut exercit per la seva família sobre la societat i l'Estat. El primer d'aquests pilars és el de la comunitat alauita que ocupa càrrecs governamentals, militars, d'intel·ligència i en el partit Baath. D'altra banda, aquest monopoli del poder també es basa en aliances amb les burgesies urbanes, comercials, principalment sunnites. En permetre'ls enriquir-se i facilitar les unions matrimonials amb membres del clan, la família Al-Assad ha aconseguit la fidelitat de diverses xarxes d'elits sirianes. El segon pilar del règim és el partit Baath, com a eina de producció ideològica que barreja el nacionalisme àrab, les influències socialistes i el laïcisme. El Partit és històricament el pas obligatori per a qualsevol persona que desitja pujar les escales del poder. Tot i la disminució de la seva presència local durant les darreres dues dècades, manté una important funció social, com demostra la seva omnipresència amb organitzacions professionals, associacions i fins i tot universitats. Un tercer pilar sobre el qual descansa el règim d'Al-Assad és l'Estat, que ha fet seu, de manera que qualsevol intent de desallotjar el primer és com un atac al segon. Això explica per què l'Estat siria es va construir en oposició a la societat i hi manté una postura de defensa perpètua. Finalment, a nivell militar, la intervenció russa va permetre al poder controlar els aires i mentre que sobre el terreny, l'exèrcit siria va rebre el suport de milers de guàrdies revolucionaris iranians, sobretot de la unitat especial d'Al-Quds, de membres libanesos d'Hezbollah i de milicians palestins que s'han mantingut lleials al règim.

Catalunya, España, Europa

Carles Mundó 10 apunts sobre el Tribunal de Comptes

Aquesta setmana s'ha conegut l'import que el Tribunal de Comptes reclama a 34 persones per les despeses de l'acció exterior de la Generalitat dels anys 2011 al 2017. En aquest article del diari *Ara*, Carles Mundó parla de la repressió del Tribunal, que tot i que no genera el mateix rebuig que tancar algú a la presó, té efectes demolidors. El total de la factura econòmica de l'independentisme ja suma 22 milions d'euros. Mundó resumeix la persecució del Tribunal de Comptes en deu punts. Es tracta d'un tribunal sense jutges, que no forma part del poder judicial i del que s'escullen els membres en un acord entre el Congrés i el Senat. Entre les parts denunciants de l'expedient hi ha actors polítics com Societat Civil Catalana o Advocats Catalans per la Constitució. Tot i que la llei del Tribunal de Comptes estableix que només poden ser part del procediment els representants de les entitats presumptament perjudicades, hi ha la presència il·legítima de l'Advocacia de l'Estat. Malgrat les sentències del Tribunal Suprem o del Tribunal, el Tribunal de Comptes reclama els diners arbitràriament. Un dels 11 membres actuals del tribunal va denunciar la falta de motivació de la reclamació i els defectes formals de l'expedient. El Tribunal de Comptes genera una permanent indefensió als afectats, amb terminis breus per defensar-se, documentació confusa o recursos i al·legacions que mai s'estimen. La imposició d'una fiança milionària a l'inici del procediment, sense cap possibilitat de defensar-se, fa que primeres condemni i després es faci el judici. A més, les fiances que es demanen són de quantitats astronòmiques en temps rècord. Al tribunal hi ha una falta d'imparcialitat, visible en que un dels membres del Tribunal és germà de l'expresident Aznar o una altra exministre de justícia. Tot això pot fer que la sentència que dicti el Tribunal de Comptes acabi al Tribunal Europeu de Drets Humans per falta de garanties.

Joan Ridaó La raó d'estat i l'amnistia

Els indults dels presos de l'1-O ja són aquí, però subsisteix el problema dels milers de persones encausades judicialment o amb procediments de responsabilitat comptable davant del Tribunal de Comptes. Joan Ridaó considera tanmateix que existeixen algunes vies de solució, i una d'elles és l'amnistia. Certament, es tracta d'una via anatemitzada —es diu que per inconstitucional—, però també els indults eren inviables i il·legítics fa pocs mesos. Es tracta doncs d'una qüestió essencialment de voluntat política. La Constitució no esmenta explícitament l'amnistia i només indica que correspon al rei exercir el dret de gràcia, que no es poden autoritzar indults generals, ni exercir la iniciativa legislativa popular en aquests casos, ni aplicar-los als supòsits de la responsabilitat criminal del president i altres membres del govern central. Ara bé, aquest silenci constitucional, combinat amb la prohibició dels indults generals, ha portat alguns sectors polítics i jurídics a sostenir que la Constitució exclou l'amnistia, amb l'argument que, si el text constitucional prohibeix com a mínim l'indult general, amb més motiu prohibeix l'amnistia. Aquesta interpretació, de signe prohibicionista, ha estat contradita per nombrosos constitucionalistes i penalistes, que han defensat la seva admissibilitat. El mateix Tribunal Constitucional ha confirmat això al no qüestionar l'actuació del legislador quan al seu dia va aprovar una llei d'amnistia, afirmant, a més, que s'ha d'entendre com «una raó derogatòria retroactiva d'unes normes i dels efectes que hi estan lligats». En resum, l'Estat pot dictar disposicions retroactives favorables (art. 9.3 CE), i això, juntament amb l'absència de prohibició expressa, ha de permetre una llei d'amnistia. La raó d'estat sempre troba fórmules que encaixin dins l'estat

de dret.

Ignacio Sánchez-Cuenca Què li ha passat a la societat espanyola?

Des de la mort de Franco, la societat espanyola ha donat mostres de tolerància en molts àmbits. La Transició, de la qual una gran majoria se sent orgullosa, es va basar en acords inclusivament entre forces polítiques molt diverses, amb un passat d'enfrontaments. En molts àmbits, la societat espanyola ha donat mostres d'un tarannà obert i integrador. Les enquestes confirmen un suport ampli de la ciutadania al matrimoni homosexual i a moltes altres mesures que tenen a veure amb la llibertat en els estils de vida. Així mateix, l'opinió pública està aclaparadorament a favor de les polítiques de redistribució i reducció de les desigualtats. Tot i el canvi demogràfic provinent de l'arribada de població migrant, fins el 2019, arrel de l'arribada de VOX, no hi havia un fort moviment polític racista. Fins i tot el 15-M i el seu crit de protesta van despertar la simpatia de la societat. En contrast amb tot això, una majoria dels espanyols s'oposen als indults. Si hi ha un àmbit en el qual la societat espanyola ha deixat de banda la seva tolerància i liberalitat ha estat el de la crisi nacional i territorial catalana. Potser amb el pas de les setmanes se suavitzaran les opinions i l'oposició als indults es reduirà sensiblement. Són molts els espanyols que van viure la crisi de la tardor del 2017 com una ofensa. Per això va quallar de manera tan ràpida la tesi del "colpisme". Si els independentistes són uns "colpistes" que atempten contra la democràcia espanyola, no cal parlar de res amb ells, l'únic que cal fer és empresonar-los. Aquestes actituds, evidentment, estan desigualment repartides i es donen amb nivells d'intensitat molt variables. En qualsevol cas, són molt més freqüents entre la població de més de 60 anys i, sobretot, entre la gent de dretes. Però s'observen també en una part considerable de l'electorat de centre i socialdemòcrata. Per al bon futur de les negociacions entre els governs espanyol i català, res més urgent que desactivar aquest fons intransigent que s'ha instal·lat en tants ciutadans. I la millor manera consisteix a posar la societat espanyola davant del mirall, apel·lant a la seva tolerància en el passat.

Alban Elkaïm Gracier les indépendantistes catalans, un coup de maître du gouvernement espagnol?

L'autor considera que l'indult als nou líders independentistes debilita la retòrica central del moviment, que defensa la idea d'un estat espanyol repressiu i antidemocràtic, en tant que el seu empresonament era una de les principals crítiques adreçades pels independentistes al govern de Madrid. Amb un gest que sembla respondre a aquesta demanda, Pedro Sánchez desactiva un dels eixos centrals de l'argument dels que defensen la secessió. Els darrers anys, els presos han estat l'element unificador i mobilitzador del bloc independentista. Afirmar que l'independentisme es basa en la idea que Espanya és un règim dictatorial antidemocràtic, quasi franquista, i que hi ha una repressió contra els separatistes pel simple fet de ser-ho. Quan el propi govern central pren mesures que van en contra d'aquesta imatge, el relat independentista per veracitat. ERC mostra una posició més pragmàtica per satisfer una part de l'electorat independentista cansat d'aquesta tensió

que no ha donat res i que voldria resoldre el problema d'una vegada per totes. A això s'afegeix la idea que aquests deu anys de conflicte han estat perjudicials per a la vida econòmica i social catalana. Ara caldrà veure si els que volen negociar s'atreveixen a fer-ho realment.

Alicia Ramos Gamberrismo institucional

Que és o, millor dit, que representa el “gamberrismo institucional”? Doncs aquest respon a la pràctica, cada cop més comuna del poder judicial espanyol, que consisteix en escriure informes contradictoris sense cap mena de sentit sota la protecció de ninguna llei, altre que la suposada independència judicial i autoritat. En altres paraules el gamberrismo institucional consisteix en crear una conspiració del nyap. Exemples recents d'aquests serien els nous informes del poder judicial que declaren que l'apologia al franquisme és llibertat d'expressió o que quan una dona reclama en una manifestació que el problema són els jueus no representa un delictes d'odi. Aquesta setmana s'ha confirmat l'absolució de la Sra. Cifuentes per la seva falsificació en l'obtenció del màster, un delictes que fa pensar que d'haver pertangut alguna altre organització política el resultat hauria estat diferent. Això significa el gamberrismo institucional, intentar crear una confabulació en favor d'una aliança de polítics del caire de dretes i el poder judicial quan clarament es tracte de nyaps aïllats. O no?

Kalypso Nicolaïdis i Paul Mignette How do we fix Europe's presidency dilemma?

L'absència d'un lideratge clar de la UE no sols afebleix a la UE en l'escena internacional, sinó també la seva comprensió per part dels ciutadans. La creació de la presidència permanent del Consell de la UE quan va entrar en vigor el Tractat de Lisboa en 2009, que suposadament anava a solucionar aquest problema, no ha fet més que agreujar-lo. En primer lloc, en reduir la presidència rotatòria a un mer símbol, se soscavaria la dinàmica comunitària d'emulació entre els Estats membres i l'apropiació de la UE per part dels pobles europeus. En segon lloc, que l'aparició d'un lideratge dividit pogués provocar tensions, que es fessin ressò de les de la cohabitació a la francesa. L'únic ideal i l'única pràctica que s'ajusta a la pròpia naturalesa de la UE és la del lideratge compartit. Qui seria aquest president de la UE? Senzillament, el cap del govern nacional que ostenti la presidència rotatòria de la UE durant sis mesos. Donada la rotació, no hi hauria risc de xoc de personalitats ni de competència. Què faria aquest president rotatori? Doncs no gaire. No hauria de presidir les reunions del Consell de la UE, funció reservada al seu president. En el seu lloc, seria una figura simbòlica, que es reuniria amb els dignataris estrangers al costat de qualsevol que vingués pel costat de la UE, com *primus inter pares*, assegut en qualsevol cadira que es consideri apropiada per les circumstàncies.

The Guardian On England and the union: we need to talk

L'editorial del diari britànic *The Guardian* proposa una reflexió sobre el futur del país pel que fa a la futura relació política i constitucional d'Anglaterra amb la resta de la Unió. Una versió particular d'aquesta reflexió s'està produint a Irlanda del Nord mentre la dinàmica independentista es va accelerant a Escòcia i una tercera variació s'està desenvolupant a Gal·les. L'editorial considera que sense un esforç seriós, tranquil i col·lectiu, el Regne Unit pot acabar abocat a la seva pròpia dissolució. Potser fins i tot ja sigui massa tard. La convivència de l'unionisme de Boris Johnson i del nacionalisme a Escòcia, és una recepta per a la inestabilitat continuada. Per fer les coses millor, no n'hi ha prou amb esperar que un referèndum o el resultat de les eleccions ho arreglin tot. La qüestió de la relació d'Anglaterra amb la Unió també s'ha d'afrontar de manera pràctica i realista. L'estatus quo ja no és sostenible. La *devolution*, desitjable i que funciona bé a gran part d'Europa, s'ha aplicat de manera massa desigual i s'ha convertit en un vehicle per a nous ressentiments. Les tensions polítiques i de governança existeixen no només entre les nacions, sinó també al seu si: a Anglaterra contra Londres, a Escòcia contra la centralització i a Gal·les contra el sud. Mentrestant, el primer ministre Boris Johnson sembla estar satisfet amb això. El seu unionisme és intolerant i suposa un desastre. El seu govern va ser elegit aclaparadorament a Anglaterra i no té en compte moltes altres parts del Regne Unit, com ho demostra el protocol d'Irlanda del Nord signat amb la UE. En darrer terme, el seu enfocament dóna municions als separatistes, que no tenen cap interès en millorar una Unió que Johnson també menysprea.

Daniel Fin Quand le Brexit rapproche les deux Irlandes

Uns disturbis van esclatar a Irlanda del Nord durant la primavera del 2021, especialment als districtes unionistes, fidels a Londres. Des del vot a favor del Brexit el 2016, Irlanda del Nord ha estat al centre de les negociacions amb Brussel·les. Amb un gran guanyador: el camp favorable a la reunificació, les esperances del qual han tornat a l'empara de l'estratègia erràtica del primer ministre Boris Johnson. Així, el suport a la perspectiva de la reunificació irlandesa ha crescut. Tot i que la unió no està sota una amenaça imminent, l'equilibri de poder sobre la qüestió ja no permet que els seus partidaris puguin donar-la per adquirida. Fins i tot sense referèndum en un futur proper, el Protocol d'Irlanda del Nord de l'acord signat entre el primer ministre britànic Boris Johnson i la Unió Europea el desembre del 2020 ja ha debilitat els llaços entre Belfast i Londres. Els acords comercials i les relacions amb Brussel·les ara seran diferents a banda i banda del mar d'Irlanda. L'Unionisme de l'Ulster és una forma de nacionalisme britànic que sorgeix als marges del Regne Unit i va aparèixer en un espai polític singular on competeix amb el nacionalisme irlandès. Els unionistes pateixen el fet que el seu sentiment de pertinença a la comunitat britànica no tingui ressò a l'altra riba del mar d'Irlanda: la majoria dels britànics no els veuen pertànyer a la mateixa nació i no dubtarien en deixar caure la regió si el fet que abandonés el Regne Unit facilités la vida política a Gran Bretanya.

Eoin Drea After Brexit, Ireland can't have it both ways

Les prioritats d'Irlanda en les negociacions amb el Regne Unit pel Brexit van ser mantenir una frontera oberta entre la República d'Irlanda i Irlanda del Nord i la continuïtat de la Common Travel Area. Actualment, l'economia Irlandesa depèn, d'una banda de la UE i de l'altra d'una perspectiva comercial basada en la inversió multinacional d'influència anglesa. La dependència de Dublin de les multinacionals és visible en la Inversió Directa Estrangera, el 58% de la qual prové dels EUA i el 17% del Regne Unit, mentre que només el 5% prové d'Alemanya. Aquestes empreses depenen també de la presència d'Irlanda a la UE. Ara, Brussel·les ha apostat per una UE més gran, més cara i més centralitzada, basada en la "equitat", com podem veure en iniciatives com el Fons de Recuperació Europeu. S'ha alterat la dinàmica interna de la UE i ha accelerat el canvi cap a una agrupació més estreta amb préstecs conjunts, un sistema d'impostos corporatius comú i tota una sèrie d'impostos addicionals a nivell de la UE. Durant el procés del Brexit, Irlanda ha anat obrint-se camí, i durant un temps va tenir certa influència a la UE, però el Brexit ha posat de manifest la realitat que, fins i tot després d'un segle d'independència, Gran Bretanya continua sent indispensable per a l'estabilitat política d'Irlanda. Sense un suport britànic sense restriccions als acords existents, la pertinença d'Irlanda a la UE resultarà incompatible amb una illa sense fronteres (en absència de la reunificació irlandesa). En última instància, Irlanda haurà de triar entre submergir-se encara més a la UE o adoptar una posició més perifèrica a Brussel·les i prioritzar els acords existents a les Illes Britàniques.

Ashleigh Furlong et al. 4 policy problems facing the Slovenian Council presidency

Des del primer de juliol, l'Eslovènia del polèmic Janez Janša ocupa la presidència del Consell de la UE. Després d'una presidència de Portugal marcada pel final de la crisi de la COVID-19, Eslovènia haurà de fer front a quatre reptes durant el seu torn. El primer serà el aconseguir una posició conjunta dels estats membres en l'àmbit de la Intel·ligència Artificial, àmbit en el qual els EUA i la Xina estan prenent la davantera i que ha topat amb reticències tant al Parlament Europeu com per part de diversos activistes. El segon és l'acord entre la UE i la Xina, que Eslovènia haurà de seguir preparant a un nivell tècnic, així com intentar superar les dificultats que suposen les sancions de Pequín, que han provocat el bloqueig per part del Parlament Europeu. En tercer lloc, la inclusió de l'energia nuclear i el gas natural com a energies verdes per tal que aquestes puguin rebre finançament, fet que és polèmic i que, tot i que Eslovènia hi és favorable, la seva no inclusió podria comportar que tant els EUA com el Regne Unit, que sí que la inclouen, passin per davant de la UE i li treguin el lideratge mediambiental. Finalment, el debat sobre la liberalització de les patents de vacunes que, davant de les posicions enfrontades de països com França -a favor- i Alemanya -en contra-, obligaran a Eslovènia a intentar arribar un acord que se situï en un terme mig.

Democracia, diversidad y cultura

Michele Gelfand The Threat Reflex. Why Some Societies Respond to Danger Better Than Others

A l'article es fa una diferenciació entre països "estrictes", aquells que no toleren la desviació i en els que, en general, se segueixen les normes, i països "permissius" en els que se celebra la creativitat i la llibertat individuals, i que són més laxes a l'hora de seguir les normes. Aquests termes van ser introduïts per l'antropòleg nord-americà Perti Pelto en el seu treball sobre codis culturals subjacents. Un estudi que seguia les línies de Pelto va revelar que la mesura en que les societats han estat exposades a amenaces col·lectives determina la seva "tensió" o "relaxament". Les cultures més tenses, les que solen ser més ordenades, més desconfiades i més disciplinades s'han enfrontat a desastres naturals més freqüents, a una major prevalença de malalties, a una major escassetat de recursos, a una major densitat de població i a invasions territorials. En èpoques d'amenaça, les restriccions són una adaptació que ajuda als grups a coordinar-se i sobreviure, però, alhora, el populisme s'alimenta d'aquestes amenaces. N'és un exemple el discurs de la immigració com a amenaça de Trump, Salvini o Le Pen. Els líders populistes aniran i vindran, però les amenaces —perceptives o reals— sempre abundaran i produiran el desig d'estrenyiment. Tot i així, la pandèmia COVID-19 ha demostrat tràgicament els efectes devastadors de les societats que no s'estrenyen davant d'una amenaça genuïna. Els països amb cultures "relaxades" tenien molta menys por a la Covid-19 durant el 2020, fins i tot quan es van disparar els casos. Als països estrets, el 70% de les persones tenien molta por d'agafar el virus. En els solts, només el 50%. Els líders tenen un paper enorme en la influència de la psicologia de la tensió i el relaxament. La pandèmia es pot veure com un assaig general per a futures amenaces i un recordatori de la importància de la intel·ligència cultural. Els governs han de recordar als seus ciutadans que endurir-se en èpoques d'amenaça col·lectiva és temporal. L'autor parla de «ambidexteritat de tensió»: la capacitat de tensar quan hi ha una amenaça objectiva i afloixar quan aquesta amenaça es retiri.

Isaiah J. Poole From revelation to reckoning to revolution: In pursuit of racial justice

En els darrers anys el racisme sistemàtic heretat de la pròpia història de la formació dels Estats Units ha estat més en boca del món que mai. Els Estats Units, ara més que mai recorden l'1 de juny per la matança de Tulsa on es calcula que aproximadament van assassinar a 300 persones de procedència afroamericana, així com destrosses pel valor de 200 milions de dòlars. No obstant després d'aquest genocidi on les víctimes no han sigut mai compensades, els darrers governs nord-americans van tenir l'habilitat de silenciar-ho fins el punt que les noves generacions d'afroamericans que habiten a Tulsa es van sorprendre quan una dècada endarrere es va redescobrir la massacre. No ha sigut fins la presidència de Joe Biden, és a dir, fins passat 100 anys des de la massacre que un president nord-americà ha trepitjat l'escena del crim. En aquest escenari tant obscur per l'història nord-americana el president Joe Biden va anunciar el llançament d'un paquet valorat en 10

bilions de dòlars per enfortir el benestar de la societat afroamericana així com intentar compensar la fractura social existent. Ara bé va ser el propi president qui va anunciar que amb aquest paquet no es solucionarà el problema existent, en altres paraules va esmentar que fins que els Estats Units no aconseguixin revertir la situació actual on existeix una redistribució desigual i radical en termes econòmics i polítics no es podrà solucionar la fractura social existent i aquests paquets només tindran el propòsit d'intentar compensar anys de racisme sistemàtic.

Contexto Regular la diversidad en los tiempos de la cólera

El Consell de Ministres del Govern d'Espanya aprovarà l'avantprojecte de llei d'igualtat real i efectiva de les persones trans i de garantia dels drets de les persones LGBTI. Un títol ambiciós i compromès, certament, en un moment en què l'oposició a l'existència dels drets de les persones trans, lesbianes, gais i bisexuals s'expandeix per tot el planeta com un incendi voraç. Rares vegades un projecte que afecta una minoria ha gaudit d'una atenció mediàtica tan extensa, ni d'una oposició tan alarmista i escandalosa. Un projecte social que tradicionalment rebia el suport de l'esquerra i del centre social moderat, i l'oposició de la dreta més ultra, aquesta vegada ha suscitat debats feroços dins del moviment feminista. La invocació que les persones transsexuals, una minoria del 0,40%, podien esborrar a les dones, desmantellar el feminisme i pervertir amb la seva presència el sistema de protecció social ha estat cridada amb tal cólera que molta gent s'ha alarmat i ha reprès el discurs de perillositat social que la història ha deixat com a trista herència sobre el col·lectiu. En aquesta batalla dialèctica s'han utilitzat arguments fal·laços contra un col·lectiu que ha demostrat ser víctima més que botxí. Pot ser que l'avantprojecte que s'aprova en el Consell de Ministres sigui una victòria de la diversitat i dels drets humans. Pot ser que contingui enunciats que puguin acabar per ser eines efectives en la restauració de la igualtat i la dignitat de gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals o intersexuals. Però s'han fet concessions fatals al "buenismo" i a una enganyosa equidistància que tal vegada acabaran per abandonar a la seva sort a una altra generació de persones trans, a les manifestacions d'identitat no binària... Avui es fa un pas, però aquesta batalla no ha conclòs. La guerra per la igualtat sembla ser eterna.

Kristen R. Ghodsee Les "grands-mères rouges" du mouvement international des femmes

L'autora considera que tot i la prolífica activitat editorial, la història del feminisme té els seus punts cecs. La contribució dels països de l'antic bloc de l'Est, per exemple, poques vegades s'esmenta. Tot i això, subratlla que l'aliança que van establir amb les organitzacions de dones de les antigues colònies del sud ha tingut un paper important en l'avenç de la igualtat de gènere a tot el món. Els occidentals tendeixen a ignorar que la ràpida modernització de Rússia i alguns països d'Europa de l'Est va coincidir amb l'aparició del socialisme d'Estat. El 1910, per exemple, l'esperança de vida a la Rússia tsarista era d'uns 33 anys, en comparació amb els 49 anys a França. El 1970, es va doblar, arribant als 68 a l'URSS, només tres anys més que a França. La Unió Soviètica va consagrar el principi

d'igualtat jurídica entre els sexes a la seva constitució de 1918 i va legalitzar l'avortament el 1920, una primícia mundial. També va dedicar esforços ambiciosos per finançar acords col·lectius d'atenció a la infància molt abans que Occident no se'n preocupés i va invertir molt en l'educació i la formació de les dones. Malgrat les múltiples disfuncions de la planificació central, el bloc de l'Est va fer importants progressos científics i tecnològics després de la Segona Guerra Mundial, als quals les dones van contribuir en gran mesura. Tot i que sovint s'obliden els seus noms, aquestes dones van bastir sòlides coalicions basades en la seva aspiració a construir un món més equitatiu i pacífic, on els beneficis no superessin les necessitats més bàsiques. Aquestes solidaritats Est-Sud van utilitzar amb destresa les rivalitats de la Guerra Freda per forçar avenços en els drets de les dones a tot el món.

Najat El Hachmi No jueguen con el sexo de los menores

Najat el Hachimi escriu, en aquesta columna a El País, la seva opinió sobre la nova Llei Trans, aprovada el passat 29 de juny. Explica la seva inconformitat amb l'autodeterminació de gènere i amb l'eliminació de les proves mèdiques i de l'examen psicològic, que deixen als nens i nenes de 14 anys abandonats a la seva sort en allò referent a la seva identitat sexual, amb pretensions, fins i tot, de soscar la tutela dels pares. L'autora explica que quan tenia 14 anys hagués donat el que fos per ser un noi en veure la llibertat i els privilegis que tenien els seus germans, i que això va fer que cregués estar a disgust amb el seu sexe, però en realitat ho estava amb el seu gènere, amb la construcció social més que amb la diferència biològica. Diu que si en aquell moment li haguessin plantejat la possibilitat de ser un home, s'ho hagués plantejat. El Hachmi no creu que requerir un certificat mèdic en el moment per al canvi de sexe tingui a veure amb la "patologització", i en fa una comparació amb la inscripció dels seus fills al Registre Civil.

Jordi Soler La 'infantocràcia' del siglo XXI

L'èxit de les pel·lícules de superherois entre la població adulta suposen l'exemple més clar de la infantilització que s'ha produït en la nostra societat darrerament. Aquest fenomen també es veu en la manera de vestir, el consum electrònic o en l'ús de les mateixes joguines que fan servir els nens. Això duu a rescatar el terme usat per Milan Kundera de "infantocràcia", que ell mateix defineix com "l'ideal d'infància imposat a la humanitat». La infantilització també ha dut a la pretensió adulta de mantenir el cos jove a partir d'adquirir hàbits saludables, amb la voluntat d'allunyar-se de l'hedonisme adult del segle passat. Tot i així, aquests continuen tenint feines i responsabilitats d'adult. En aquest sentit, Internet ha tingut un paper molt important a l'hora de retroalimentar aquesta infantocràcia a través dels seus algorismes, que ens diuen quines cançons escoltar o quines pel·lícules veure i exerceix així una tutela sobre els adults que pretén oferir-los només allò que els agrada i amagar-los allò que no, provocant que en comptes d'ampliar horitzons, els restringeixi a un "gueto personalitzat", tal com fa un adult amb un nen. Cal recordar com de manipulable i vulnerable és un nen i que mentre un adult tingui "una joguina a la ma" aquest no oferirà resistència, fent que aquells que no la tinguin

puguin prendre el control.

Teresa Simeone Il calcio come metafora della vita

Arran de les diverses polèmiques relacionades amb el fet que els jugadors d'algunes seleccions s'agenollessin abans dels partits de la recent Eurocopa de futbol, l'autora considera que cal entendre que el futbol, a hores d'ara, no és només allò que té lloc a la gespa sinó que cobreix zones molt més àmplies i no sempre és coherent amb el seu estatus original. Així, mentre acceptem la lògica financera de les empreses esportives que cotitzen en borsa, ens sotmetem a les dinàmiques que travessen el sector del món de les apostes, també en lamentem la politització a la vegada que assumim la seva capacitat de transmetre valors com el respecte a l'adversari, l'acceptació de les regles, el sentit de la responsabilitat, el joc net. Des d'una perspectiva crítica l'autora assenyala que cal dir als joves dels suburbis que es mentida quan els entrenadors parlen d'acceptació i integració, del principi d'igualtat sense distinció d'origen, color, ètnia i religió. També adverteix que l'esport no sempre és diàleg intercultural i cooperació entre individus, independentment de les condicions de naixement, i que s'ha anat omplint de missatges buits com la lluita contra el racisme. Les controvèrsies d'aquests dies, entre jugadors que s'agenollaven i altres que romanien dempeus, no es poden banalitzar com una simple interferència d'un món que no té res a veure amb l'esport: sabem bé que no és així. No ho és perquè cada elecció defineixi qui som, en què creiem, quins són els nostres valors, quin és el model de societat que ens agradaria. Per descomptat, la condició *sine qua non* és la llibertat, que necessàriament ha d'anar acompanyada d'elecció. No pot haver-hi cap acció moral que no sigui, com argumentava Kant, el fruit de la lliure elecció.

Nicholas Mulder The revolt against liberalism: what's driving Poland and Hungary's nativist turn?

Quan Viktor Orbán va viatjar de jove als EUA, una cosa va quedar palesa: Orbán admirava la política econòmica nord-americana, però mostrava nul interès en els seus problemes socials. Això ja deixava veure l'actitud il·liberal que tindria Orbán com a primer ministre. Segons Ivan Krastev i Stephen Holmes, després de la caiguda del comunisme, els intents dels països d'Europa de l'Est per liberalitzar-se vana generar una certa frustració al veure's relegats respecte occident, portant-los a apel·lar a polítiques nacionalistes. Això s'ha vist especialment en el cas de Polònia i d'Hongria, on els partits al govern, amb les seves polítiques il·liberals, busquen aconseguir un trencament real amb el seu passat socialista i assolir així un verdader alliberament nacional. Durant la dècada dels 2000, alguns membres de les anteriors elits socialistes van passar a formar part de les elits europees, facilitant a Orbán la comparació entre el comunisme soviètic i el liberalisme europeu com a formes de poder extern. Aquest afany de trencament amb el passat comunista seria el que els hauria dut a ignorar les directrius de la UE i atacar progressivament la societat civil. Això, però, no s'ha traduït en una voluntat d'independència respecte Europa. Tant Polònia com Hongria són grans receptors de fons europeus, molts dels quals van a parar estaments afins als partits del govern. Així, el seu embat contra el liberalisme no es tradueix, en cap

manera, en un embat contra el capitalisme. Orbán, ha repudiat la idea liberal de societat oberta, però, en canvi, s'ha compromès amb el transnacionalisme europeu, així com amb el atlantisme, a través de l'OTAN i la UE. Durant la pandèmia, Hongria va tancar les seves fronteres, però només la va obrir per a rebre enginyers coreans que participaven en projectes de plantes de bateries per a automòbils. Així, podem veure que el nacionalisme hongarès i polonès gira entorn la idea d'un món de societats políticament tancades dins una economia oberta.

Lluís Bassets La guerra cultural tiene pedigrí francés

França sempre ha mirat amb recel i alhora fascinació tot el que ve d'Estats Units. Ara, el Govern francès i una part de l'elit intel·lectual assenyalen a la potència de l'altre costat de l'Atlàntic com a origen de conceptes suposadament aliens a la cultura i la tradició pròpia. Plantejaments que contribueixen a sembrar zitzània entre els francesos, i alimenten ideologies destructives. Però els corrents de pensament que arriben avui dels EUA i dels que recelen els polítics i intel·lectuals a França tenen el seu germen en Foucault, Derrida i altres filòsofs francesos dels setanta. Així, el president Emmanuel Macron ha criticat «certes teories en les ciències socials totalment importades d'Estats Units». Macron al·ludia, sense citar-les, a les teories sobre la raça i el gènere que en les últimes dècades han proliferat en l'altra riba de l'Atlàntic i han marcat moviments com el *Black Lives Matter* i *MeToo*. Amb tot, oblida que el pensament de Foucault va ser determinant en moltes de les guerres culturals que van enfrontar liberals i neoconservadors als anys vuitanta. En els seus escrits, Foucault feia poques referències a les dones o al gènere, però el seu tractament de les relacions entre poder, cos i sexualitat van despertar l'interès d'aquests col·lectius. La nova teoria feminista (al menys una part d'ella) no seria comprensible sense aquestes lectures. Com tampoc la teoria *queer*. França, país que des de l'Antic Règim s'apassiona per les guerres intel·lectuals, no ha acabat de debatre sobre guerres culturals o combats dialèctics entre *wokes* i *boomers*, ni sobre interseccionalitat, la racialització o la cancel·lació. Les paraules potser són estrangeres però les idees, que apassionen uns i irriten als altres, ho són menys del que semblen. Tenen un origen llunyà en la *French Theory* i les idees dels Foucault i Derrida que, després de passar per EUA, tornen ara a França com un bumerang. En darrer terme, la boira dels anglicismes i neologismes amaga un debat molt francès.

Paul Musgrave Political Science Has Its Own Lab Leaks

La idea que l'origen del coronavirus prové d'una fuga de laboratori s'ha convertit en viral. En l'article de Foreign Policy el polítòleg, Paul Musgrave comenta que no es pot avaluar si l'evidència demostra que la COVID-19 va sorgir de forma natural o a partir de procediments de laboratori. Tot i així, fent analogia en el cas del suposat origen de la COVID-19 pensa que la filtració d'un laboratori de ciències polítiques pot semblar tan descabellada i al mateix temps, perillosa com el concepte d'un científic social boig. La hipòtesi del «xoc de civilitzacions» és un bon candidat per a una de les filtracions de laboratori més pertorbadores de la història de les ciències polítiques. «Les línies de falla o xoc entre

civilitzacions seran les línies de batalla del futur». Molts articles acadèmics que intentaven rebutjar la idea de Huntington provant la seva hipòtesi van caure en aquest parany, intentant mostrar-li malament amb proves de vegades força impressionants. Però la hipòtesi de Huntington no podia ser refutada pels simples fets. Aquesta es va preparar per prosperar en llibertat, lliure dels límits de la realitat empírica. De fet, els fets sovint semblaven secundaris al projecte polític més ampli de Huntington. Durant les dècades de 1950 i 1960, els politòlegs i els seus homòlegs en economia i en altres llocs van intentar comprendre la Guerra Freda mitjançant l'ús de noves eines de teoria de xocs per modelar les relacions entre els Estats Units i la Unió Soviètica. En les seves formes més primerenques, aquests intents van reduir les negociacions i enfrontaments entre les dues parts a simples matrius de resultats. En les relacions internacionals, les estratègies específiques que es poden emprar són vastes, les apostes de cada concurs són incognoscibles, els actors tenen incentius per amagar allò que saben dels altres i, potser el més important, els jugadors interactuen una i altra vegada. Fins i tot quan es juga el Dilema del presoner, un joc preparat per fer de la cooperació una estratègia de ximpler, simplement canviar de jugar un joc una vegada a jugar-lo repetidament pot convertir la cooperació en un equilibri. Malgrat tot, la tendència general d'una determinada secta influent de les ciències socials era abraçar la idea que la teoria de jocs podria proporcionar no només coneixements sobre les característiques generals dels assumptes mundials, sinó recomanacions específiques de política exterior per guiar els Estats Units a través de la Guerra Freda. Tot això hauria estat inofensiu si aquestes idees s'haguessin quedat dins del laboratori. L'administració de Kennedy era un parc infantil i el Pentàgon sota el secretari de Defensa, Robert McNamara, es va convertir en un esdeveniment de gran difusió per a les idees racionalistes. La influència de Schelling es va estendre fins i tot a la realització de jocs de guerra amb els principals responsables polítics de Camp David. Les teories només són tan sòlides com les seves suposicions. La Guerra Freda mai va ser tan estable ni tan simple com anunciava Schelling. Lluny del món del coneixement perfecte i del risc ben calibrat que Schelling preveia, abundaven els errors i les percepcions errònies, sobretot durant la crisi dels míssils cubans, que era encara més perillosa del que semblava aleshores. Les organitzacions encarregades de les armes nuclears van patir nombrosos accidents gairebé catastròfics i el govern dels Estats Units fins i tot va subestimar els efectes potencials d'una guerra nuclear. Fins i tot en els jocs de guerra de Schelling, els responsables polítics es van mostrar molt més reticents a augmentar les tensions del que les seves teories suggerien que haurien d'haver estat.

Economía, bienestar e igualdad

Alain Deneault Et les multinationales paieront (un peu)

Massa tímid. Massa dependent de la bona voluntat de Washington. És molt probable que una altra administració se'n desentengui. Hi ha moltes raons per criticar l'impost universal sobre societats defensat pel president dels Estats Units. Però tot i els seus defectes, l'autor defensa des de les pàgines de *Le Monde Diplomatique* que la mesura opera un canvi polític decisiu: priva les multinacionals de la ficció que les situava per sobre de la llei. Thomas Piketty té raó quan diu que la mesura sembla consagrar un règim fiscal privilegiat per a les

multinacionals. En reconèixer el fet que les multinacionals podran continuar localitzant els seus beneficis en paradisos fiscals, amb l'únic tipus impositiu del 15%, el G7 formalitza l'entrada a un món on els oligarques paguen impostos estructuralment menors que la resta de la població. Tanmateix, si es té en compte el punt de vista legal més que no pas només els ingressos fiscals, la mesura proposada per Biden constitueix un pas endavant. Confereix a les multinacionals la condició de subjectes de dret, mentre que, anteriorment, només les seves filials eren considerades com a entitats jurídiques pels estats, una per una i separades entre elles. Tècnicament, doncs, la decisió del G7 redueix el paper dels paradisos fiscals, ja que ara es tractarà de gravar a les multinacionals tots els seus beneficis, sense que importi la identitat de la filial que deté els fons o el lloc on té la seu.

Christopher Gasson How Covid could reshape capitalism

No és difícil veure per què els diners que el Regne Unit ha gastat en la resposta a la pandèmia semblen irrealment. El govern de Boris Johnson va manllevar 299.000 milions de lliures addicionals per a poder passar l'últim any fiscal. Al mateix temps, el Banc d'Anglaterra va crear 340.000 milions de lliures de diners extres en el marc del seu programa de flexibilització quantitativa (QE), amb la finalitat de complir el seu objectiu d'inflació del 2% i evitar el col·lapse dels mercats financers. Se suposa que existeix una completa separació entre la forma en què el govern grava i gasta, i la forma en què el Banc d'Anglaterra gestiona la inflació i estabilitza el sistema financer. No obstant això, durant la pandèmia, aquestes responsabilitats han funcionat en conjunt. Les compres de deute públic per part del Banc d'Anglaterra han superat en 31.000 milions de lliures l'emissió de deute addicional per part del Tresor. Atès que el govern és el propietari del Banc d'Anglaterra, pot comptabilitzar-lo com un benefici. Aquest resultat dona crèdit a una idea poc ortodoxa: que els diners creats en el QE està disponible per a la despesa pública. Durant dècades, la política econòmica dels conservadors s'ha basat en suposades veritats dures sobre els diners. El problema és que aquest model només funciona si el govern actua per a contenir la inflació. Hi ha tres polítiques específiques que podrien aconseguir aquesta fi. La primera és la inversió en infraestructures digitals per a millorar la productivitat: això significa que els treballadors poden cobrar més sense provocar inflació. La segona és la inversió en infraestructures verdes, perquè Gran Bretanya sigui menys vulnerable a la inflació causada per l'augment dels costos dels inputs. La tercera estratègia és l'internacionalisme. Incorporar a la Xina a la cadena de subministrament occidental va suposar 20 anys de creixement sense inflació. La incorporació d'Àsia Meridional i Àfrica a les cadenes de subministrament occidentals podria suposar altres 50 anys. El comerç internacional ha facilitat el QE en mantenir la inflació a ratlla. Utilitzar el QE per a finançar la despesa pública redistribueix, per tant, un dels beneficis de la globalització, de manera que els treballadors britànics tenen alguna cosa a guanyar amb l'obertura de les fronteres.

Mark Scott i Emily Birnbaum How Washington and Big Tech won the global tax fight

Tot i les desavinences entre el govern nord-americà i les grans empreses tecnològiques

de Silicon Valley, aquestes queden en no res quan es tracta de la modernització del sistema fiscal internacional. Davant els intents de diversos països europeus de cobrar impostos a les grans tecnològiques. En la negociació de l'OCDE, els EUA i Silicon Valley han obtingut una victòria al arribar a un acord en el qual es taxaran totes les multinacionals allà on aquestes duquin a terme les seves activitats, evitant així que això es restringís al sector tecnològic. Aquest nou acord afectarà igualment a empreses com Google, Facebook o Amazon, però també a empreses europees com l'alemanya Volkswagen o la britànica HSBC, evitant, des d'una perspectiva nord-americana, unes "distincions arbitràries». En aquest sentit, aquest acord va més enllà de les empreses tecnològiques, sinó que també té importància a nivell de la política exterior dels EUA. És per aquesta confluència d'interessos, tot i que Silicon Valley segueixi en diverses batalles legals contra la legislació dels EUA, tant govern com empreses tecnològiques facin un front comú en temes fiscals. Aquest front comú es tradueix en constants converses entre companyies i membres del govern, converses les quals es separen de les discussions sobre privacitat o competència. Tot i les seves diferències polítiques, Trump i Biden han tingut en aquest tema el mateix enfoc, tot i que Biden sí ha apostat per la obligatorietat d'aquest nou impost global. Per aconseguir aquest acord, tant Europa com els EUA van haver de cedir per aconseguir que totes les empreses, sense "discriminacions" es vegin afectades per aquest nou impost, evitant així el perill d'iniciar una guerra comercial entre tots dos bàndols on els impostos europeus a les empreses tecnològiques fossin respostos per Washington amb aranzels a productes europeus.

Joan Coscubiela Cuidar la concertació social

El dijous dia 1 de juliol a Espanya es va aprovar un important acord entre sindicats i patronals en matèria de seguretat social, aquest principalment recuperava el manteniment del poder adquisitiu de les pensions, així com l'ampliació dels recursos que s'aporten al Pressupost General de l'Estat, concretament una apujada del 2%. Tanmateix, aquest acord busca establir més justícia i equitat en l'accés a les jubilacions anticipades, al mateix temps que busca incentivar la prolongació voluntària de l'activitat laboral. Entre altres canvis de rellevància destaca l'equiparació de les pensions per viudetat de les parelles de fet amb les casades o el reconeixement de nous drets pels becaris, dones i fixes discontinus. Però s'ha d'observar el doble fil d'aquest acord, en un moment on la societat espanyola cada cop està més polaritzada i on la crispació està en boca de tots, aquest acord busca mantenir i ampliar el principal factor d'estabilitat econòmica i política que no es altre que la concentració social. Des de fa 25 anys els diferents governs espanyols han sabut deixar de banda la crispació política constant i anar aconseguint crear un consens per aprovar un acord en un aspecte tant delicat com son les pensions i aquest acord guanya d'especial rellevància, tenint en compte que la societat espanyola mai havia estat tant polaritzada.

George Eaton Is the neoliberal era finally over?

Després de la crisi financera de 2008 es van escriure nombroses necrològiques per al neoliberalisme, que va reviure amb l'ajut de tipus d'interès molt baixos i bilions de dòlars

d'alleujament quantitatiu (nous diners creats pels bancs centrals). Ara, després de la Covid sembla que torna a haver-hi discursos sobre la mort del neoliberalisme, però aquest cop són més plausibles. Com va escriure Milton Friedman "Només una crisi -actual o percebuda- produeix canvis reals". L'influent economista Dani Rodrik fa referència a la dissolució intel·lectual del neoliberalisme a la crisi de 2008, on es va entendre millor el dany que pot causar la liberalització financera. Una data important també és el 2016, l'any que el trumpisme va obrir el camí al radicalisme de Biden en almenys tres sentits: va exposar la il·lusió de límits als préstecs dels Estats Units, amb la guerra comercial amb la Xina va establir un nou pretext per a la intervenció de l'estat i va convèncer Biden de que la defensa de la democràcia liberal depèn d'un ordre econòmic menys desigual i de la restauració de la "prosperitat compartida". L'objectiu de Biden és revertir la caiguda de la quota salarial redistribuint la riquesa dels empresaris als treballadors mitjançant un sistema d'impostos progressiu i el reforç dels sindicats. A Europa, amb el Fons de Recuperació també podem veure la mateixa tendència. A nivell econòmic, la màquina de suport a la vida de l'Estat va ajudar a prevenir ruptures més radicals després de la crisi financera del 2008, i ara passa el mateix amb la recessió de la Covid. Com a pràctica de govern, però, el neoliberalisme és una bèstia molt més difícil de matar. De diferents maneres, molts països han adoptat formes de keynesianisme nacionalista: la despesa pública al servei de grans causes nacionals. En l'era de la Covid, les decisions del mercat intern estan subvertint les forces del mercat mundial.

The Economist The long goodbye to covid-19

Quan sembla que la pandèmia de la COVID-19 està arribant al seu final amb l'avenç de la vacunació, l'arribada de noves variants més infeccioses, com la Delta, fan que el final de la pandèmia estigui més lluny. A llocs com l'Àfrica sub-sahariana o Malàisia, el virus està deixant molts estralls en una població degut a la seva baixa vacunació. Tot i així, la pandèmia acabarà terminant i és probable que ho faci amb el virus convivint entre nosaltres: a països amb grans percentatge de vacunació com el Regne Unit, la COVID-19 té un ratio de fatalitat de només el 0,1%, semblant al d'una grip convencional. Aquesta situació de progrés desigual entre països rics i pobres està duent a una separació i una fricció encara més acusada d'aquests dos blocs. Als països rics, la pandèmia tindrà diversos efectes en les seves societats, com un creixement del poder estatal, que s'ha vist en la intervenció governamental en les llibertats dels seus ciutadans (aplaudida, per molts) i en l'economia per tal de propiciar la seva recuperació; en l'aparició d'una recerca de significat, que ha dut a una creixent religiositat, així com un reforçament dels vincles familiars i un augment del temps lliure entre la població, i canvis en la manera de treballar amb la irrupció del teletreball. Un altre factor a tenir en compte serà l'actitud de la societat després de la pandèmia. Mentre que durant les fases més dures aquesta ha sigut de control i obediència, el final pot comportar una actitud més desinhibida, tal com va ocórrer al final de la grip espanyola. Tot i això, el que queda clar és que la pandèmia ha accelerat el final de l'ordre internacional post-Segona Guerra Mundial que ja es venia donant amb el canvi climàtica o l'ascens de la Xina.

Sostenibilidad y cambio climático

David Gauke The truth about climate change that no politician will tell the public

El missatge polític de Boris Johnson referent al canvi climàtic consta de diversos punts: el primer, que el canvi climàtic està provocat per les emissions de gasos contaminants i que cal reduir-les per tal de solucionar-ho, segon, que el procés de descarbonització al Regne Unit ha progressat molt, i, tercer, que aquest procés crearà feines i millorarà l'economia. Mentre que en el primer punt els experts estan d'acord, en el tercer i, especialment el quart es troben més discutits. La creació de llocs de feina per tal de reduir emissions és quelcom que, tot i popular, tindria un cost molt alt en relació a una productivitat molt baixa. Si realment es vol assolir la neutralitat de carboni de cara el 2050, s'hauria d'invertir en recerca de energies renovables, processos de desalinització, etc. En definitiva, en maneres de fer aquesta reducció més eficient. També seria necessari canviar el comportament de consum de la població, doncs actualment això fa que les indústries redueixin les emissions mentre que es segueixen consumint productes contaminants, duent aquesta producció a la Xina o altres països. Així, si es vol reduir el consum de carboni, els seus costos s'haurien de veure reflectits en els preus dels productes, per tal que el mercat incentivés la reducció d'emissions. Aquesta política tindrà costos per als contribuents i els consumidors, fet que la fa completament impopular i que, per tant, sigui improbable que els polítics les posin en marxa. Tot i així, aquestes polítiques són necessàries per assolir la neutralitat de carboni i serà necessari que els polítics siguin honestos en aquesta qüestió i reconeguin que la reducció d'emissions tindrà costos per a tothom.

Bill McKibben The World Speeds Up—and We Slow Down

La Terra no es desplomarà i morirà com un ésser humà, sinó que està canviant de manera substancial, ràpidament i en temps real. Si estàs acostumat a pensar que la Terra canvia en el curs d'èpoques geològiques i que els canvis fonamentals requereixen milers o milions d'anys, pensa-ho de nou. La velocitat amb la qual això succeeix és notable. I supera amb escreix la velocitat a la qual els éssers humans -els nostres governs, les nostres economies, els nostres hàbits, les nostres mentalitats- semblen capaces d'adaptar-se. L'antídote contra la paràlisi en la resposta a la doble crisi climàtica i de la naturalesa resideix en els esforços per fer els espais més habitables per a la vida humana i no humana és de summa importància, ja que el món s'escalfa i es torna més precari. Passar temps en la naturalesa no és un luxe. Necessitem espais naturals, els espais naturals en els quals hem passat el noranta-nou per cent de la nostra història evolutiva, per a recuperar-nos de l'estrès de la vida i restaurar-nos. També hem de vigilar de prop com responen els nostres líders a la ciència, per la qual cosa retirar-se darrere de les pantalles no és una opció, i tampoc ho és perdre el nostre magnífic món.

Karl Mathiesen et al. How climate change will widen Europe's divides

El dossier realitzat per Politico amb la col·laboració de més de 100 científics afirma que en un futur recer la Unió Europea afrontarà les conseqüències del canvi climàtic. Aquests preveuen que mentre el Nord d'Europa es veurà afectat per inundacions i incendis, el Sud d'Europa apareixeran sequeres, concentracions urbanes, així com una forta disminució en l'agricultura. L'objectiu d'aquest dossier tècnic és alertar a la societat europea que per molt que els efectes del canvi climàtic siguin més potents en altres llocs del món menys preparats també hi haurà fortes conseqüències que afectaran a milions d'Europeus. En aquest sentit es preveu que les àrees pròximes al Mediterrani, així com un augment sense precedents en les principals ciutats europees d'entre 1,5 graus a 5. La passada onada de calor, al 2003, on ja es van registrar els augments de temperatures més forts de la història de la humanitat es va calcular que unes 80.000 mil persones van morir a causa d'aquesta forta onada de calor, així com es van associat multitud de malalties aquesta apujada de temperatura des de casos més extrems com suïcidis fins a més lleus com insomnis. No obstant això, des de l'IPCC es comenta que no hi ha hagut temps insuficient per saber o determinar les possibles conseqüències del canvi climàtic amb exactitud. Però, en general, diu: «El canvi climàtic ha augmentat el risc de malalties infeccioses emergents impulsant els moviments de noves espècies, inclosos els vectors i els reservoris de malalties, cap a noves poblacions humanes i viceversa».

Mark Hertsgaard The climate crisis is a crime that should be prosecuted

Mark Hertsgaard, en aquest article de The Guardian, parla del canvi climàtic com a un delicte que està patint tota la societat des de fa dècades, i la nostra única esperança és frenar-lo perquè els nostres fills puguin trobar alguna solució. Aquest delicte ha desplaçat o matat a un nombre incalculable de persones arreu del món, ha causat danys econòmics de milions de dòlars i ha devastat ecosistemes. Amenaça sobretot als joves, i posa en supervivència la mateixa civilització, i tot i així, els delinqüents continuen en llibertat, perpetuant el seu delicte, que continua sent desconegut per la majoria de públic. El delicte en qüestió son 40 anys de mentides sobre el canvi climàtic per part de les empreses de combustibles fòssils. En investigacions internes, empreses com Exxon, Chevron, Shell o BP es van adonar de com de catastròfics podien arribar a ser els seus productes, però van optar per mentir al respecte. A partir dels 90, les companyies petrolieres van gastar milions de dòlars en campanyes de relacions públiques per a confondre a la premsa, al públic i als responsables polítics sobre els perills dels combustibles fòssils. En lloc de desactivar l'amenaça, la humanitat va perdre dècades discutint si l'escalfament global era real o no. Aquestes mentides continuen presents, ja que mai van arribar a formar part de la narrativa pública sobre el canvi climàtic, i sembla que els mitjans de comunicació en general les han oblidat. Els mitjans també deuen disculpes al públic per haver maltractat aquesta història. La humanitat no pot recuperar aquests 40 anys, però ara el més urgent que tant els països rics com els pobres abandonin els combustibles fòssils en favor de les energies renovables i

altres pràctiques intel·ligents per al clima i fortificar les comunitats contra els terribles impactes climàtics que ja no es poden evitar.

Juan Bordera La vida en la Tierra puede recuperarse de un cambio climático importante... La humanidad no

La nit del 22 al 23 de juny, just entre els dos pics de l'onada de calor -tinguem en compte que aquests fenòmens són previsibles amb bastant marge de temps-, ocorria un altre fet inaudit: l'agència de premsa francesa (AFP) publicava una filtració d'un esborrany de l'organisme més important del món en qüestions climàtiques, el Panell Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC). L'informe és contundent: "La vida en la Terra pot recuperar-se d'un canvi climàtic important evolucionant cap a noves espècies i creant nous ecosistemes. La humanitat no". També han destacat que "el pitjor està per arribar", "amb implicacions per a la vida dels nostres fills i néts". L'Emergència Climàtica era per a ahir, però avui seguim engegats en la nostra supèrbia de creure que tot el podem arreglar amb la nostra tecnologia... just quan la nostra tecnologia està fallant. Falten xips, plàstics, escasseja el coure, el liti o l'acer, i sense tots ells no hi haurà tecnologia. No és una escassetat conjuntural, per la covid o alguna altra excusa barata que es dóna. És un problema estructural. La maquinària pesant i el transport van amb dièsel, que escasseja perquè falta petroli, i aquest escassejarà cada vegada més perquè ja no s'inverteix, perquè cada vegada queda menys petroli barat i rendible en la Terra. Davant del major repte de les nostres vides -el climàtic- ens faltaran recursos. Per a no tocar els beneficis del capital i la rendibilitat de les inversions dels rendistes, s'està arriscant la completa destrucció del món. Això no dóna més de si. En l'intent de continuar creixent, desestabilitzem el clima i destruïm la biosfera terrestre -i la geosfera, i la hidrosfera, i la criosfera... Degradem tràgicament a Gaia. No es tracta de salvar el planeta. Es tractaria de resituar a la humanitat modelada pel capitalisme (des de la seva mala posició o mala postura actual) de manera que puguem tenir algun futur.

Innovación, ciencia y tecnología

Jonathan Zittrain The Internet Is Rotting

En el moment de la gènesi d'internet, els seus creadors la van crear com a un sistema descentralitzat de connexió de servidors on qualsevol que hi participés hi podria penjar el seu propi contingut. S'ha tendit en pensar en internet com a una biblioteca, degut a la ingent quantitat de document i d'informació que en ella s'hi emmagatzema. Al no ser un sistema centralitzat, aquesta informació no està indexada, tot i que gràcies a motors de recerca com Google sí que es poden cercar els links. Al contrari que a una biblioteca, la informació a internet és molt mal·leable i el contingut dels links pot canviar fàcilment o desaparèixer, fenomen conegut com a "podriment de links". Des de 1990, més un 50% dels links present ens opinions judicials ja no existeixen i, en el cas de la premsa, han deixat d'existir el 25% dels links presents en articles de The New York Times. Tot i la volubilitat de la informació en línia, el seu emmagatzematge és molt menys costós que fer-ho en paper,

marginant, així, la publicació en format físic. El format digital també facilita la edició post hoc dels textos, podent actualitzar ràpidament un llibre electrònic per tal de modificar i/o eliminar part del seu contingut. Amb el temps, han sorgit iniciatives per intentar combatre aquesta fugacitat de la informació tals com Wayback Machine, que emmagatzema còpies de webs per tal de consultar-les tot i que s'hagin esborrat, o Perma, un sistema pel qual autors i editors poden establir un link que es mantingui permanentment consultable en línia. Hi ha casos, però, en els que es vol esborrar o editar retroactivament dades per tal d'evitar assetjament a un individu o col·lectiu. Aquestes edicions haurien d'estar meticulosament documentades per a que, tot i que amb un accés restringit, es puguin estudiar quins són i els perquè d'aquests canvis. Només així, la societat pot veure en què s'ha equivocat i saber on és i cap a on vol anar.

Emmanuel Rimbaud Le peuple souverain et l'espace numérique

La creixent importància del discurs sobre la sobirania digital en el debat europeu ha comportat l'aparició de la politització digital. Per comprendre-ho, l'autor assenyala que hem d'allunyar-nos de les oposicions tradicionals entre estats i gegants de la indústria digital. Dins d'aquest context, la manca de precisió conceptual es presta a la crítica dirigida directament a Europa. Alguns es pregunten si la sobirania digital és més que una etiqueta que engloba tots els problemes derivats de la relativa desvinculació d'Europa en el domini digital. Davant dels defensors de l'estatus quo que argumenten que el Big Tech ha aconseguit el seu predomini a través de la innovació, que els consumidors i les empreses opten per utilitzar els seus serveis per la seva qualitat i que, per tant, aquestes empreses no mereixen les crítiques que se'ls adreça, es tracta de definir un sistema digital que qüestionari aquesta situació. Pensar en la sobirania digital des del punt de vista dels ciutadans s'obre, per tant, a la possibilitat de descobrir altres oposicions d'interessos i valors diferents dels que Europa als gegants digitals i als seus estats d'origen. També és una oportunitat per encetar un debat sobre l'espai digital i donar-nos la possibilitat d'exercir un control democràtic més fort sobre la direcció i la forma que adoptarà en el futur.

Ian Tucker Unbelievable things will come from biological advances

El professor de la universitat de Manchester, Daniel M Davis en la seva recent publicació "The Secret Body" exposa que la propera revolució mundial tractarà sobre la salut humana. En l'entrevista realitzada per The Guardian expressa que, a part de tot el negatiu que ha portat la pandèmia, també es poden extreure coses bones, com seria la transmissió a la vida quotidiana de la preocupació envers el sistema immunològic. Aquest expressa que recentment han sortit multituds d'estudis o d'opinions en diferents revistes o diaris i cap d'elles és veritablement certa ja que potenciar el sistema immunològic a través solament de la ingesta d'aliments o suplementes és pràcticament descartable, principalment perquè no hi ha cap estudi que avalu aquesta teoria. L'únic que s'ha provat o coincideixen tots els experts es que el sistema immunològic respon a un virus o infecció a través del estres. Durant l'entrevista també destaca la importància dels nous tractaments microbiòtics amb el

genoma humà remarcant que l'evolució d'aquests podrà detectar i curar multitud de malalties com ara el càncer infantil o malformacions genètiques. En definitiva, un dels viròlegs més importants d'Europa creu que el desenvolupament de la medicina i, en concret, la biomedicina i la microbiologia està creixent exponencialment, motivada pels avanços en tecnologia que actualment disposen, però per parlar de revolució encara creu necessaris diversos avanços en les legislacions internacionals i, sobretot, avanços en la concepció de la població sobre aquests aspectes, així com anar conscienciant i apropant aquesta nova tecnologia a la població per "normalitzar-la" i alhora fer perdre la por.

Don Clark The Tech Cold War's 'Most Complicated Machine' That's Out of China's Reach

La empresa holandesa ASML Holding, de Veldhoven, és la fabricant de la única màquina responsable de fabricar els xips més avançats actualment, "la màquina més complicada que han construït els humans", segons Darío Gil, d'IBM. Va costar més de 150 milions de dòlars i va trigar dècades en desenvolupar-se. Des que va introduir el seu model comercial EUV el 2017, els clients n'han comprat prop de 100. Entre els compradors hi ha Samsung i TSMC, el servei més gran de producció de xips dissenyats per altres empreses. Mitjançant la litografia, els fabricants projecten repetidament patrons de circuits de xips sobre peces de silici. ASML va començar a estudiar un canvi cap a l'ús de llum ultraviolada extrema o EUV. Aquesta llum té longituds d'ona ultralleugeres que poden crear circuits molt més petits del que és possible amb la litografia convencional. Més tard, la companyia va decidir fabricar màquines basades en la tecnologia, un esforç que ha costat 8.000 milions de dòlars des de finals dels anys noranta. ASML és una prova de la globalització dels sistemes de subministrament. És la unió de coneixements i experiència provinents del Japó, EUA i Alemanya. Els miralls de les màquines provenen d'Alemanya, la maquinaria per a la llum de San Diego i els productes químics i components clau del Japó. Els fabricants no poden produir microxips sense el sistema, i l'administració de Trump va pressionar amb èxit el govern holandès per a que bloquegés els enviaments de la màquina a la Xina el 2019 i sembla que Biden no té intenció d'invertir aquesta postura. Fins ara, no ha tingut un gran impacte financer a ASML, que té un retard de comandes d'altres països, però tampoc per a la Xina, que ja utilitzava les màquines, amb la qual cosa perjudicaria ASML sense molts beneficis estratègics.

Josep Domingo Ferrer El Mobile, la innovació i l'elit extractiva

A pesar de la ratificació de la celebració del Mobile World Congress, el descens de Catalunya com a potencia regional econòmica persisteix. Concretament, Catalunya està situada en la 7a categoria de la classificació realitzada per la Comissió Europea sobre regions innovadores. Aquesta categoria també coneguda com "moderat innovator" contrasta amb la situació d'altres regions d'Espanya com ara Madrid o el País Vasc que puguen una categoria més ocupant la "strong innovator". Els experts coincideixen que la situació de Catalunya es deu a l'escassa presència de pimes o empreses d'inversió publico-privada en el mercat regional. Però quina és la solució aquest fenomen? Aquest article

exposa que en primer lloc es necessita fer una forta inversió per tal de retenir d'evitar la fuga de talent. També comenta que amb el fons de recuperació Next Generation no hi ha prou, es requereix de més inversió als centres R + D. D'altre banda, també es comenta de la importància de reduir el dèficit fiscal i estimular la economia amb polítiques fiscal més atractives. Per últim subratlla la necessitat de millorar l'acoblament entre la formació i les empreses ja que l'actual model demostra clares deficiències.

C. Thi Nguyen How much should we trust technology?

Un accident de cotxe pot truncar la confiança que es té en un acte tan quotidià com conduir. Quan un ho pensa, al conduir un ha de confiar en la resta de conductors, en que els semàfors estiguin sincronitzats, etc. Molt filòsofs situen la confiança com quelcom social i moral. Katherine Hawley defineix la confiança com "dependre en que la gent compleixi amb els seus compromisos". Però la confiança no només es limita a altra gent, també confiem en coses, com els cotxes o la tecnologia. Aquesta confiança consisteix en deixar enrere les sospites i en evitar que la nostre ment es pregunti sobre aquestes coses. Si ens preguntéssim i dubtéssim sobre tots els àmbits de la nostra vida, estariem més segurs, però patiríem un gran cansament mental. Amb el temps, hem confiat molt en la tecnologia que utilitzem. Ens refiem del calendari del mòbil quan ens diu que tenim una reunió o ens refiem d'altres persones i de la capacitat tecnològica de transmetre i mantenir la informació Google Docs quan hi compartim una llista de la compra, per exemple. Aquesta confiança en Google Docs duu a igualar-lo a la nostra memòria com a sistema per preservar pensaments passats i al fet que, si aquest fallés, la estreta relació amb ell duria a sentir-nos traïts quan utilitzem el buscador de Google, estem confiant en com Google ordena allò que busquem i en com jerarquitzava la informació per tal d'atraure la nostra atenció. Això també passa amb aparells com Fitbit, en els quals confiem l'estat de la nostra salut i del nostre estat de forma a partir dels paràmetres que estableix per qualificar-los. Al igual que temem ser massa confiats amb altra gent, deuríem témer també el ser-ho amb la tecnologia, doncs molts cops no som conscients de la nostra vulnerabilitat davant els canvis que ens puguin produir.

Vivek Wadhwa i Alex Salkever Killer Flying Robots Are Here. What Do We Do Now?

Avui dia, els robots assassins que cacen objectius no sols s'han fet realitat, sinó que es venen i es despleguen en el camp de batalla. Aquests robots no són cibernets, com en les pel·lícules, sinó drons assassins que funcionen de manera autònoma. El nou dron Kargu-2, de fabricació turca, pot suposadament rastrejar i matar de manera autònoma a objectius humans basant-se en el reconeixement facial i la intel·ligència artificial, un gran salt tecnològic respecte a les flotes de drons que requereixen el control remot d'operadors humans. La creixent disponibilitat i la ràpida expansió de les capacitats dels drons plantegen reptes urgents a tota la humanitat. En primer lloc, tret que ens posem d'acord per a detenir el seu desenvolupament i distribució, els drons assassins autònoms com el Kargu-2 aviat seran assequibles i operables per qualsevol, des dels estats rebels fins a les

bandes criminals menors i els psicòpates individuals. En segon lloc, els eixams de drons assassins poden, pel seu número, fer irrelevantes les defenses contra les amenaces terroristes desplegades per les nacions tecnològicament avançades. En tercer lloc, en crear una nova i desafidora asimetria en la guerra, els drons assassins autònoms amenacen amb alterar l'equilibri de poder que, d'una altra manera, manté la pau en diverses regions. La creixent ubiqüitat dels drons assequibles és una invitació oberta a una i una altra potència per a convertir regions estables en zones de batalla. Fins avui, la intel·ligència artificial ha tingut dificultats per a proporcionar una identificació precisa d'objectes i rostres sobre el terreny. Els seus algorismes es confonen fàcilment quan una imatge es modifica lleugerament afegint text. Els factors ambientals, com la boira, la pluja, la neu i la llum brillant, poden reduir dràsticament la precisió dels sistemes de reconeixement que empren la intel·ligència artificial. Encara que tots els països corren el risc de sofrir atacs amb drons assassins, les víctimes més probables de la primera onada d'aquestes armes són els països més pobres amb fronteres poroses i una feble aplicació de la llei. És probable que la mateixa diferència entre Estats rics i pobres quant als efectes del COVID-19 s'apliqui a la vulnerabilitat davant els drons autònoms.